

naša luč

1993
marec
3

ali bi hoteli delati v sloveniji?

slovensko gospodarstvo

turizem

Načrtovani cilj slovenskega turizma je **kakovost in posamičnost**, saj bo to dvoje v turizmu prihodnosti odločilno. Turisti bodo povpraševali po ekološko čistih in naravno privlačnih turističnih krajih. Takih krajev pa Slovenija ima kar nekaj. Turisti iščejo dalje mir in počitek, nemasovnost in domačnost ter aktivnost (šport). Vso pozornost bo treba namenjati našim naravnim zdraviliščem, saj ta ustvarjajo tretji-

Ladijska pristanišča so v Kopru, Piranu in Izoli. Edini slovenski ladijski prevoznik je Splošna plovba iz Portoroža, ki je lastnica 23 ladij. Njena dejavnost obsega tako linijsko kot prosto plovbo po vseh morjih sveta. Medtem ko je tovarnik promet v naši deželi kar dobro zasidran, je pa čutiti veliko pomanjkanje pri potniškem prometu na morju.

no vsega prihodka iz turizma. Slovenija lahko ponudi gostom tudi košček obale, 55 smučišč, dopust na 300 turističnih kmetijah, Lipico in Postojno ter Alpe. Žal pa nima niti enega hotela visoke kategorije.

poslovna podgradnja

V Sloveniji je šest firm za ocenjevanje kakovosti delovanja podjetij. Največji **sejemski prostori** so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, manjši pa v Kranju, Celju in Gornji Radgoni. Za različna mednarodna strokovna **srečanja** nudijo lepe možnosti Portorož, Bled, Radenci, Rogaška Slatina, Ljubljana, Maribor, Brdo pri Kranju in mnogi manjši turistični, posebno zdraviliški kraji.

Vseučilišči se nahajata v Ljubljani in Mariboru. Najbolj uveljavljeni **središči za usposabljanje menedžerjev in zunanjetrgovinskih strokovnjakov** sta na Brdu pri Kranju in v Radencih.

K poslovni opremljenosti spada **ladjarsko podjetje** Splošna plovba v Piranu in **letalsko podjetje** Adria Airways na Brnikih, ki pa ima težave s pomanjkanjem potnikov.

izvoz in uvoz

Zadnja leta je **izvoz** blaga (od tega 90 % končnih izdelkov) in storitev dosegal **5 do 6 milijard dolarjev**, blagovni **uvoz** (od tega 20 % surovin) pa **4 milijarde**. Najpomembnejši izvozniki so industrija, turizem in transport, najvažnejši trgovski partnerji pa Nemčija, Italija, Francija, Avstrija, države bivše ZSSR in ZDA.

tuje naložbe

Slovensko gospodarstvo **išče tujih sovlagateljev** posebno v turizmu, prometnih povezavah, elektro-

Adria Airways je edini slovenski letalski prevoznik. Njeno floto sestavlja 13 letal, ki letijo po vseh evropskih državah. Poleg tega redno vzdržujejo tudi več čarterskih linij. Slovenija je postala letos polnopravna članica vseh svetovnih organizacij civilnega letalstva.

niki, proizvodnji pijač, kemične in kovinskoobdelovalne industrije. Dolej so vlagali predvsem v trgovino in storitvena podjetja (bančništvo, svetovalništvo). Največ naložb je prišlo iz Nemčije, Italije in Avstrije.

ekonomija

8. oktobra 1991 je Slovenija uvedla **lastni denar** — tolar (SIT).

Dobiček je **obdavčen** s 40 %, dohodnina s 15 %, iz kosmate plače zaposlenih odvede delodajalec 45 % za socialne prispevke (pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti).

Postopek **privatizacije** nekdanjih družbenih podjetij se šele začel. V začetku 1992 je čakalo na privatizacijo 870 industrijskih podjetij, ki ustvarjajo prek 80 % vseh prihodkov v gospodarstvu. Bivši komunisti so zadnji dve leti v slovenski skupščini privatizacijo ves čas zavirali, ker so ta podjetja v rokah njihovih tovarišev. Splošno mnenje je, da so si omenjeni tovariši ta družbeni denar prisvojili, tako da so ga odnesli v tujino ali pa da so ga prenesli na svoja podjetja, ki so jih v ta namen ustanovili.

*NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Prebarvana zunanost frančiškanske cerkve v Ljubljani.
(foto Mirko Kambič)*

slovenija, misijonska dežela?

Pred nekaj leti je izšlo v Franciji delo z naslovom FRANCIJA — MISIJONSKA DEŽELA. Glavna ugotovitev knjige je bila, da je Francija tako razkristjanjena, da je potrebna novega pokristjanjenja. Slovenski škofje so za letošnji post izdali pastirsko pismo, v katerem govorijo o novi evangelizaciji Slovenije. Njihove ugotovitve so podobne prej omenjenim.

Naj navedemo nekaj misli iz tega pisma naših škofov:

- V polpreteklem obdobju se je pri nas širilo načrtno brezboštvo. S tem se je marsikje morala izvotlila. Posledice tega bomo čutili več desetletij v medčloveških odnosih, gospodarstvu, politiki, šolstvu, zdravstvu, kulturi in veri.

- Ob lanskem obisku pri papežu je ta med drugim dejal: „Zvestoba ni odpovedala niti v zadnjih desetletjih, kljub trdim preizkušnjam, ki so jih morali mnogi duhovniki, redovniki in verniki prestajati in za zvestobo plačevati visoko ceno ponižanj, krivic, trpljenja, če ne tudi samega življenja.“

- V Sloveniji je vse več odraslih, ki so potrebni začetne evangelizacije. Precej „vernikov“ živi, kot da Boga ne bi bilo. Širi se življenjski materializem. Veliko je verske in moralne brezbržnosti. Razjeda nas moralna kriza: mnogim je vseeno, kaj je resnica in kaj laž, kaj je dobro in kaj zlo.

- Treba je poudarjati tri temelje vere: Boga, Kristusa, Cerkev. Prav te tri vrednote so najbolj napadane in izpodkopavane, zlasti pri vzgoji mladih. Vera v Boga je v javnosti pogosto zasmehovana, Kristus zanikan, Cerkev osumljena klerikalizma in posestništva.

- Kristjani lahko največ naredimo za duhovni in materialni napredek naše družbe s svojo zvestobo Jezusovemu evangeliju. Svoje moči moramo usmeriti v duhovno prenovo življenja. Brez evangeljske prenove bo Slovenija tonila v še globlje duhovne, moralne in socialne krize.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):

Avstrija 200 SCH
Anglija 11 funtov
Belgija 690 bfr

Francija 106 ffr
Italija 24.000 ITL
Nizozemska 35 NLG
Nemčija 30 DEM
Švica 27 sfr
Švedska 130 SEK
Avstralija 26 avstr. \$
Kanada 23 kan \$
ZDA 20 \$
Slovenija 800 SIT

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) št. 9.564.255

postni čas živeti polno!

Postni čas je čas molitve, posta in miloščine, smo včasih rekli. S tem trojim se pripravljamo na praznik Jezusovega vstajenja, na veliko noč.

Seveda se ne gre teh treh pojmov držati kot pijanec plota, ampak jih je treba razumeti širše:

— molitev = versko branje, zanimanje za božji svet, obisk maše, spoved in obhajilo, družinska molitev, družinski verski pogovori . . .

— post = odpoved alkoholu in tobaku, (mamilom?), resno učenje in delo, manj spanja in počitka, navažanje mladih na žrtve . . .

— miloščina = prijazen nasmeh, ljubezniva beseda, pomoč pri učenju in delu, denarna pomoč . . .

Življenje, ki piše zgodbe po svoje, potrjuje, kako pomembno bi bilo, ko bi kar največ Kristusovih učencev živelo postni čas polno . . .

— — —

Po končanem verouku je nekdo močno pozvonil.

„Le kdo je?“ sem pomislil, ker se nisem počutil bogve kako dobro.

Odpri sem.

Pred vrati je stala gruča otrok, med njimi mlada gospa.

„Ali ste vi gospod župnik?“ je vprašala.

„Ja. Kaj pa bo dobrega?“

„Rada bi šla z otroki na Žalostno goro. Ali lahko dobim ključe?“

„Lahko,“ sem rekel. „Saj bi šel z vami, pa mi ni dobro.“

„Da mi le ključe zaupate. Prinesla jih bom nazaj.“

Izročil sem ji ključe in se vrnil v sobo.

Nenadoma se mi je posvetilo, da mora biti to učiteljica, drugače bi ne bilo z njo toliko znanih otrok.

„Ne, ne pustim jih samih! Naj se počutim dobro ali slabo, za njimi grem. Bogve kako jim bo razlagala sveta znamenja in kaj vse jim bo povedala,“ sem si rekel.

Ujel sem jih pri drugi kapelici. Hitro smo se zapletli v pogovor. Otroke sem vprašal, če vedo, kaj kapelice predstavljajo.

Vsi so molčali. Učiteljica je rekla, da verjetno križev pot.

„Ne, ne bo to,“ sem rekel. „Kapelice je samo sedem. Slike v njih povedo, katerim skrivnostim so posvečene.“

Otroke sem poslal nazaj k prvi kapelici, naj pogledajo, kaj je naslikano v njej.

Vrnili so se, a niso prav vedeli, kaj naj tista slika predstavlja.

Razložil sem jim, da te kapelice prikazujejo sedem Marijinih žalosti, sedem njenih bolečin. Nekaj teh bolečin so potem odkrili otroci sami.

Pri svetih stopnicah sem moral pojasniti, kakšen je njihov pomen, saj ni nihče vedel, zakaj so postavljene.

Šele v cerkvi so bili otroci malo bolj doma.

Učiteljica se je ob slovesu zahvalila in povedala, da je že dolgo želela videti te naše znamenitosti. Ker so imeli danes zadnjo šolsko uro v tem polletju, otroci pa za učenje niso bili razpoloženi, se je odločila iti z njimi na „goro“.

Da svetih znamenj ni poznala, je ni nič motilo. Vesela je bila, da je slišala vsaj nekaj razlage. Dobro, da

Novi samostan notredam
v Novem mestu.

sem šel z njimi. Bogve kaj bi ona otrokom povedala, saj stvari ni poznala. Njeno versko znanje je bilo neznatno. Verjetno je kot otrok pobrala nekaj verskih pojmov pri stari mami. Ko je začela učiteljsko pot, so morali tisti podatki v pozabo.

— — —

Pri naslednji veroučni uri sem hotel preizkusiti, koliko moji nadobudni učenci, ki se pripravljajo na birmo, poznajo verski svet. Na postavljena vprašanja so morali odgovoriti pisno.

„Naštej vsaj tri Jezusove lastnosti,“ se je glasila ena od nalog. (Ali bi jih vi lahko našteji? Več odraslih mi na to vprašanje ni znalo odgovoriti.)

Večina je vedela vsaj za eno.

Nekaj jih je napisalo pravilen odgovor, torej tri Jezusove lastnosti. (A to po moji krivdi, ker sem za tri minute odšel iz sobe.)

Eden je iz katekizma prepisal: „Nahuh, lakomnost, nečistost.“ Seveda, revež se je zmotil: namesto Jezusovih lastnosti je prepisal glavne grehe.

Ko sem ga vprašal, če ve, kaj je napisal, je odgovoril, da ve.

„Pa si razumel, kaj sem vprašal?“

Tu pa ni bil več čisto gotov. Njegov odgovor je bil pač izraz popolnega neznanja in, kar je še hujše, nezanimanja.

— — —

Počasi mi postaja jasno, zakaj ni pri veroukarjih nič navdušenja, nobenega pravega zanimanja. Komaj čakajo, da bo birma „za njimi“, da bodo lahko to „nezanimivo zadevo“ spet postavili v kot.

Sicer pa ni to nič novega na svetu. Staršev ni več blizu, otroci pa morajo k verouku in ker „morajo“, jih ne zanima in ne privlači. Doma je pogovor o verskih rečeh nepoznan.

Del mladinske veroučne skupine v Sv. Križu pri Kostanjevici.

Mimogrede sem v petem razredu vprašal, kje doma skupaj molijo.

Debelo so me pogledali — le kaj je to „skupna molitev“? — potem se je pa vendar ena oglasila, da pri stari mami.

„Kaj pa doma?“

„Tam pa ne, sploh ne.“

Pri mami ni skupna molitev več na programu. Zato pa skupaj gledajo te-

(dalje na strani 6)

Del udeležencev letošnjega katehetskega srečanja na Mirenskem gradu.

ko bi Bog zaspal . . .

Ljudje si predstavljamo, da je stvarjenje enkratni dogodek, ki se je pripetilo v komaj predstavljeni pradednini — znanstveniki pravijo, da pred 12 milijardami let. Pred približno šestimi milijardami let naj bi se začela oblikovati Zemlja in na njej vsa raznovrstna bitja, razvrščena v čudovit red. Bog, ta „veliki Urar“, naj bi v začetku „navil“ svetovno kolesje, ki naj bi se zdaj brez njegovega vmešavanja samodejno gibalo po točno določenih zakonih.

Seveda ta predstava ni v skladu s svetopisemsko vedo. Bog je svet ne le ustvaril, ampak ga tudi stalno ohranja v bivanju. Ko bi Bog zaspal za en trenutek, bi vse veselje zgrmelo v nič.

Stvarjenje ni torej neki pretekli dogodek, ampak je trajno dogajanje. Vzdrževanje sveta je neprekinjena stvariteljska dejavnost. Niti enega diha ne moremo storiti, ne da bi to Bog

hotel. Svet in zemlja in mi smo dokaz obilja božje prisotnosti.

Ta resnica bi nas morala obvarovati grozljivih občutkov praznote in votlosti sveta. Stalna božja prisotnost v svetu je jamstvo, da se bo svet ohranil, da ga ne bo pogoltnil kaos, ki mu stalno grozi. Gospod je po vesoljnem potopu zagotovil: „*Dokler bo zemlja, ne preneha odslej setev in žetev, mraz in vročina, poletje in zima, dan in noč*“ (1 Mz 8, 22).

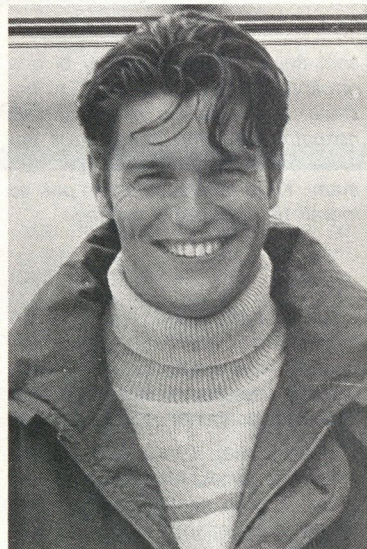
Bog vzdržuje stvari v bivanju in zato ne dopusti, da bi človek za vekomaj potočil v nič. Bog, ki je nič priklical v bivanje, obudi tudi mrtvo v življenje. Jezus Kristus je za vse človeštvo enkrat za vselej umrl in vstal od mrtvih. Vse bo nekoč prenovljeno. Zaradi vstajenja od mrtvih, ki je cilj stvarjenja in odrešenja, Bog svet vzdržuje in ohranja.

skrita božja previdnost

Vera v stvarjenje se plemeniti z vero v božjo Previdnost. Vendar je razumevanje božje skrbi za „usodo“ sveta težko. O njej imamo polno pripomb in ugovorov. Vsakogar kdaj doleti nesreča in tedaj se sprašuje: „*Zakaj se je to zgodilo ravno meni?*“

slepa usoda

Ljudje govorimo o slepi usodi. Nekateri mislijo, da je ta zapisana v zvezdah in da so jo astrologi sposobni razbrati.

Pravimo tudi, da ima nekdo večjo srečo kot pamet, ali nasprotno, da ima smolo, rojen je pod nesrečno zvezdo. Skoraj vsakdo je nekoliko praznoveren, verjame v dobra in zla znamenja, pričnan je, da številka 13 prinaša nesrečo, nosi talisman . . .

božje vodenje

Sveto pismo uči, da sta bivanje in življenje vključena v red, ki kot nekakšna sila obvladuje človeka. Po svetopisemskem nauku ne gre za neko brezimno silo usode, ampak za osebno božje vladanje in vodenje. Bog je varno vodil Jožefa v Egiptu, rešil pogube Mojzesa-otroka, po angelu pripeljal domov Tobija . . . *Tudi če bi hodil v temni dolini, ne bom se bal hudega, ker si ti z menoj*“ (psalm 23, 4). Podobno misel izraža Knjiga modrosti: „*Gospod je naredil majhnega in velikega in za vse enako skrbi*“ (Mdr 6, 7). Celotno Jezusovo početje, življenje in smrt, je povsem prepuščeno Očetovi volji. Jezus nam priporoča otroško zaupanje v Boga. Apostol Peter piše: „*Vse svoje skrbi preložite nanj, saj on skrbi za vas*“ (1 Pet).

„Nič ni na tem svetu takega, da se ne bi mogel od tistega kaj naučiti.“

„Česa naj se naučim od železnice?“

„Da lahko mnoge stvari zamudiš, če ne ujameš pravega trenutka.“

„In od telegrafa?“

„Da se nam šteje in vračunava vsaka beseda.“

„In od telefona?“

„Da poslušаш, kaj ti zdaj pravim.“

„V naravi Boga je, da naredi Bog nekaj iz nič. Zato: kdor še ni nič, iz tistega ne more Bog tudi ničesar narediti.“ (Martin Luther)

odrešilni božji načrt . . .

Nauk o božji Previdnosti ni nekakšna pravljica za otroke ali nekakšno idilično prepričanje pobožnih, svetu odtujenih ljudi. Božja previdnost je del odrešitvenega božjega načrta, ki se je v zgodovini postopoma uresničeval, začevši z Noetom, potem z Abrahamom, Mojzesom, v zavezi z Davidom in slednjic z Jezusom Kristusom. Božji načrt bo končno dopolnjen z vesoljno sodbo. Božja previdnost vodi tudi Cerkev in po njej pripravlja vseobsegajoče božje kraljestvo.

Iz odrešilnega načrta ni nihče izključen. Vera v božjo Previdnost je nekaj globoko resničnega in življenjskega, kar odraža Jezusova zahteva: „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse drugo vam bo navrženo.“ Se

pravi: Bog in skrb za božje kraljestvo bodi vsebina tvojega življenja in svet okoli tebe bo drugačen!

. . . vključuje vse ljudi

Vera v božjo Previdnost, ki vodi vso neizmernost stvarstva in vseobsegajoči načrt odrešenja, vključuje tudi človeka, in sicer vsakega posameznika. Božji Previdnosti gre prav za vsakogar, pri prav vsakomer je v igri smisel sveta in zgodovine. Človek naj torej sodeluje z Bogom in se mu zaupa. In kolikor se mu preda, toliko se spremeni njegovo življenje in „usoda“. Kdor se je ujel z Bogom, tistemu postane svet prijaznejši, dogodki in stvari mu niso več tuji, ampak kot od Boga poslani.

Lahko rečemo, da je Bog postal človeku že na tem svetu „vse v vsem“. Četudi bi se nekdaj znašel v okoliščinah, ko ne bi mogel nič vplivati na dogajanje, bi ne obupal, saj ve, „da nas nič ne more ločiti od ljubezni, s katero nas ljubi Jezus“ in da „se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati s slavo, ki se bo razodela v nas“. (Rim 8, 35 in 18).

(dalje na 6. strani)

martin in čas

Mali Martin sedi nad stopnicah. Čaka. Ne ve, na kaj.

Izza vogla pride ded. Lopato ima, da bi odkidal sneg s poti na vrt.

Martin bi mu rad pomagal. „Daj mi lopato.“

„Hitreje bo, če sam naredim. Nimam toliko časa,“ odvrne ded.

Martin odide h garaži. Tam njegov starejši brat ravno pere avto.

Martin vzame gobo in začne umivati kolo.

Ko se hoče lotiti drugega kolesa, mu pravi brat: „Daj zdaj gobo sem. Nimam toliko časa, da bi te čakal.“

Martin odide brez besede. Gre v kuhinjo. Ko vidi, da nima mama več krompirja, zgrabi košaro in reče: „Mama, grem v klet po krompir.“

„Bom že sama stekla ponj,“ pravi mama. „Mudi se mi: kosilo mora biti na mizi točno ob uri.“ In pohiti v klet.

Ko se vrne, skuša Martina potolažati: „Veš, večkrat je čas denar.“

Martin steče v spalnico, potem pa na dvorišče.

Čez nekaj časa zasliši mama od tam zvenket.

Stopi k vratom. Na tlakovani poti za hišo čepi Martin. S klavdom je razbil svoj hranilček.

Mama že hoče biti huda, a tedaj opazi otrokov temni in mrki obrazek.

„Mamica, koliko stane čas?“ jo vpraša in išče kovance med črepinjami.

Mama nima kaj reči. Martina vzame v naročje. Danes bo kosilo pač malo pozneje. Kdaj mora biti tudi tako.

ko bi Bog zaspal

(nadaljevanje s 5. strani)

prosilna molitev

Človekova svoboda in božja Previdnost sta medsebojno povezani, kar se najbolj odraža v prosilni molitvi. Že dejstvo, da človek sme moliti, da ima dostop do Boga, pove, da Bog človeka sliši, ga posluša in usliši. Prosilna molitev ni nič ponižujočega za človeka, ga ne naredi „podložnega tlačana“. Ravno nasprotno — človekova prošnja je od večnosti vključena v božje načrte; vse zdrave človekove pobude, predloge in prošnje Bog vtke v svoje načrte in jih ustrezno prilagodi. Ne tlačan, ampak sodelavec v uresničevanju božje volje je človek. Če bomo prosili, smo lahko gotovi, da bomo prejeli: „Tudi jaz vam pravim: prosite in boste dobili“ (Lk 11, 9).

postni čas živeti polno!

nadaljevanje s 3. strani

levizijo in poslušajo tudi nemogoče oddaje.

Ko pišem te vrstice, sem zvedel, da je v sosednji vasi naredil petnajstletni fant samomor. Vse je imel, dovolj denarja, vse želje so mu izpolnili. Pa se je zaljubil, a ga je „punca“ pustila (kar je v teh letih najbolj normalno). Ker ga je menda zvečer še oče grdo pogledal, ker ni imel urejene sobe, je bilo dovolj, da se je ustrelil.

O tem, da je življenje vrednota in

neuslišana prošnja

Vsi vemo, da je veliko molitev, ki se zde neuslišane. Zakaj Bog tako pogosto molči? Bog usliši vsako molitev, vendar na način, ki ga ne razumemo takoj (včasih šele čez leta), ki pa presega vsa naša upanja. Če prošnja ne usliši tako, kot bi mi želeli, je to tako, ker naša želja ni resnično v našo korist. Sv. Avguštín: „Bog je dober, a nam pogosto ne dá, ker želimo, ampak tisto, za kar bi bilo dobro, da bi prosili.“ Bog popravlja naše prošnje in tako pogloblja našo vero, upanje in ljubezen. Sv. Terezija iz Lisieuxa je doumela božjo Previdnost in zapisala: „In če me ne uslišiš, te bom še bolj ljubila.“ Bog nas vodi in vzgaja, da sprejemamo življenjske krize, in stori, da ostajamo mirni in zaupljivi.

Previdnost je božja skrivnost

Previdnost ostaja za človeka

da je Bog edini gospodar nad njim, obenem pa naš cilj, fant doma najbrž ni veliko slišal. Za večne vrednote je pri pogovorih zmanjkalo časa, saj je bilo gotovo na dnevnem redu več besed o tem, da mora, kdor hoče v življenju kaj veljati, imeti veliko denarja.

Tako. Pa smo spet pri začetku. Štirideset dni. Molitev, post, miloščina. Odrvrnitev od snovi ter obrnitev k Bogu in ljudem.

Naj bi življenje v tem času (in kasneje) začelo pisati lepše zgodbe. Naše in tuje.

Želi sebi in Vam

Vaš don Kamilo

zapečateni knjiga — skrivnost vedno večjega Boga in njegove vedno večje ljubezni. Vera v božjo Previdnost ne reši uganke bivanja in je ne napravi razvidne; ne dá vpogleda v božje misli, niti ne pojasni božjih odločitev in vodenja sveta. Tudi smisla in pomena našega življenja ne razgrne — vse življenje ostajamo v temi, si prizadevamo in se trudimo za krščansko življenje... nič nam ni prihranjeno.

Bog je ravno pri vodenju zgodovine skriti Bog.

brata

Dva brata, eden samski, drugi poročen, sta imela farmo. Zemlja jima je bogato obrodila in žito sta si razdelila na pol.

Poročeni brat se je ponoči zbudil in premišljeval: „To ni pošteno. Jaz sem poročen in imam pet otrok, ki bodo v starosti skrbeli zame, pa sem vzel prav tako pol žita kot brat, ki ni poročen in ne bo zanj v starosti nihče skrbel.“

Vstal je, šel z vrečo žita k bratovo hiši in žito stresel v njegovo kaščo.

Ponoči se je zbudil tudi samski brat in premišljeval: „To ni pošteno. Moj brat mora skrbeti za ženo in pet otrok, pa je dobil prav tako pol žita kot jaz, ki skrbim samo zase.“

Vstal je, vzel vrečo žita in jo nesel v bratovo kaščo.

To sta počela noč za nočjo. Neke noči sta pa slučajno vstala oba ob istem času in ko sta nesla drug drugemu žito, sta se srečala.

Mnogo let pozneje, ko sta že umrla, je prišla zgodba na dan. Ko so vaščani iskali kraj, kjer bi postavili cerkev, so se odločili za mesto, kjer sta se brata tisto noč srečala. Svetejšega mesta v vasi ni bilo.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

PREŠERNOV DAN — SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Skoraj ni kraja v Sloveniji, kjer v dneh pred 8. februarjem ne bi proslavljali največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Tudi letos je bila glavna prireditev na predvečer obletnice smrti v Cankarjevem domu, kjer so ob bogatem kulturnem programu podelili Prešernovi nagradi (1 milijon SIT) in več nagrad Prešernovega sklada (v skupni vrednosti 2,980.000 SIT) za dosežke na področju umetnosti in kulture. Med letošnjimi nagrajenci Pre-

šernovega sklada je tudi emigrantski pisatelj iz Argentine Zorko Simčič za roman Človek na obeh straneh stene.

Vsa sredstva obveščanja so v svoje programe vključila prenose raznih priložnostnih prireditev. 8. februar je bil že drugi v samostojni Sloveniji državni praznik in dela prost dan.

ZBORNIK O FRANU MIKLOŠIČU

Sredi vojne za našo neodvisnost — junija 1991 — in ob stoletnici smrti Frana Miklošiča je Slovenska akademija znanosti in umetnosti organizirala simpozij o tem velikem slavistu in Slovencu. Šele sedaj ji je pa uspelo objaviti predavanja, ki so jih na omenjenem shodu imeli predstavniki dvajsetih narodnosti (med njimi ZDA, Anglije, Nem-

Slomškov spomenik
v Mariboru

čije, Rusije). Zbornik obsega 61 predavanj v desetih jezikih. Vsa prikazujejo jezikoslovno dejavnost Miklošiča kot univerzitetnega profesorja na Dunaju. Napisal je veliko pomembnih knjig o slovenskem jeziku. Podobno vsebino prinaša tudi publikacija, ki jo je založil Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo. Miklošič je tudi kot član Gospodarske zbornice na Dunaju veliko prispeval k uveljavitvi slovenskega naroda v avstrijski monarhiji.

SLOVENSKA VOJNA MORNARICA

30. januar je dan ustanovitve Slovenske vojne mornarice. Na slovesnosti v lucijski marini v Piranu, katere so se udeležili predsednik države, minister za obrambo in drugi ugledni državni gostje, so po vseh predpisih vojaškega pravilnika prvič predstavili Združeni odred obalne obrambe in krstili regatno šolsko jadrnico Sinji galeb kot prvo plovilo obalne obrambe.

V FRANCIJO BREZ VIZUMA

Od 9. februarja lahko Slovenci potujemo v Francijo brez vizuma v potnem listu. Doslej je bila Francija ena redkih

Slovenski in hrvaški zunanji minister sta se domenila, da hrvaški drvarji ne bodo več sekali dreves in odvažali lesa s sporne Tomšičeve parcele na Snežniku, za katero se ne ve, ali pripada Sloveniji ali Hrvaški. Kljub dogovoru so hrvaški drvarji drevesa še naprej sekali in les odvažali.

držav, ki nam tega ni dovoljevala. Slovenci, ki smo hoteli obiskati to deželo ali se samo peljati skozi, smo morali najprej v Zagreb na francoski konzulat in če nismo bili malo zahtevni, čakati na vizum 24 ur. Sedaj je vse to odpadlo.

OSEBNI DOHODKI

Novembra 1992 je bil povprečen mesečni zaslužek 639 DEM (novembra 1991 samo 399 DEM). To pomeni, da so si plače v omenjenem obdobju opomogle ne samo po dejanskih zneskih, ampak so naraščale hitreje kot cene. Novembrski poprečni mesečni dohodek je znašal 38.945 SIT (650 DEM). Po mnenju gospodarskih strokovnjakov so plače v Sloveniji, čeprav so v primeri s plačami na Zahodu sramotno nizke, za ekonomske razmere previsoke, ker bodo nujno potegnile za seboj rast cen, te pa inflacijo.

POKOJNINE IN UPOKOJENCI

V Sloveniji je danes 754.342 delovnih prebivalcev in 447.693 upokojencev. Večini upokojencev zagotavlja denar Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje. Za 121.251 upokojencev, ki so razvrščeni v 16 kategorij, pa

mora denar za pokojnine preskrbeti Republika Slovenija, kar pomeni, da mora vsak davkoplačevalec v Sloveniji za navedeno število upokojencev letno prispevati 11.145 SIT. Med omenjene kategorije spadajo udeleženci „NOB“ (63.049 upokojencev). Borcev z „izrednimi zaslugami“ je 728; vsak od njih dobi kot samostojno dajatev ali kot dodatek 99.810 SIT, medtem ko znaša osnovna borčevska pokojnina 39.470 SIT. Izmed 565 nosilcev partizanske spomenice dobi eden celo 172.513 SIT. Vprašanje zase je 755 Slovencev, ki zaradi razpada Jugoslavije ne morejo prejemati pokojnin od nekdanjih republik; denar zanje zagotavlja država Slovenija (21.523 SIT na posameznika).

CENE NA DROBNO

Od decembra 1992 so do januarja 1993 cene na drobno zrasle za 3,7 %. Takemu nenadzorovanemu skoku cen je vzrok 83,5 %-na podražitev električnega toka za gospodinjstva. Cene blaga so bile višje za 3,9 %, od tega cena povrtnin za 15 %, sadja za 33 %, tkanin za 7,5 %, kurjave za 5,4 %, perila za 3,4 %. Cena storitev se je povečala za 2,6 %, od tega komunalnih storitev za 5,3 %, obrtnih za 6,5 %, kulturnih pa za 4,1 %.

KRIZA SLOVENSКИH ŽELEZNIC

Izguba „jugoslovanskega trga“ in vedno slabše domače razmere v preteklem letu so zmanjšale obseg železniškega prometa skupaj za okrog 40 odstotkov. Vodstvo slovenskih železnic je skrčilo število zaposlenih za 6000 ljudi (od vsega 22.000), naložbe so znižali za najmanjšo stopnjo (namesto 50 km so lahko popravili samo 5 km prog v vrednosti 500 milijonov SIT). Kljub temu je Železniško gospodarstvo pridelalo 8,2 milijarde SIT izgub. Od predvidenih 17 milijard tolarjev so jih prejeli od države samo 7,5. Tudi letos pričakujejo od nje manj kot polovico potrebne pomoči. Prihodnji program štednje predvideva ohranitev samo šestih postaj za kosovni promet in 42 postaj za blagovni promet, ukinitvev 16 postaj in vrste sekcij ter odpustitev še 1400 delavcev. Vsi navedeni ukrepi bodo znižali stroške železnic za 3 milijarde tolarjev in brez velikodušnejše državne podpore ne bodo dali pravega uspeha.

NAŠ DOLG DO TUJINE SE MANJŠA

Slovenski dolg do tujih upnikov, ki je leta 1990 znašal 1 milijardo 954 milijonov dolarjev, se je novembra 1992 zmanjšal za 276 milijonov dolarjev. Letos je za odplačilo mednarodnega dolga namenjenih 300 milijonov dolarjev. Poleg omenjenega dolga, katerega dolžniki so znani, je še dobre 3 milijarde dolarjev dolga, ki ga je najela bivša Jugoslavija, katerega koristniki niso znani in tudi ni dogovorjeno, kolikšen delež bodo morale prevzeti bivše republike SFRJ.

Gručasta vas Hrib je kulturno in gospodarsko središče Loškega potoka. Stoji na pobočju Martinovega vrha in na dolinskem pragu ob griču Tabor.

od tu in tam

ČRNOMELJ

Črnomeljski župnijski Karitas je od Celovške Mohorjeve družbe prejel za begunce 100.000 avstrijskih šilingov pomoči. Karitas oskrbuje z oblačili in hrano 450 začasnih beguncev, ki živijo pri družinah. Oskrbovanje bi bilo

uspešnejše, ko bi Karitas lahko nudila denarno pomoč, vendar se tu najbolj zatika: občina namreč prispeva zgolj zanemarljive vsote, od drugod pa denarja ni. Zato je dar Mohorjeve, ki je zbrala lani kar 1,075.000 šilingov, zelo cenjen.

GORNJA RADGONA

Zavod za transfuzijo krvi Slovenije je v krvodajalski akciji tu „načrpal“ 270 litrov življenjske tekočine od 677 darovalcev. V tej občini ima krvodajalstvo staro izročilo, saj je od 21.000 občanov več kot 1700 rednih krvodajalcev.

GORNJI SENIK

V Gornjem Seniku so počastili spomin velikega zavednega Slovence, pesnika in znanstvenega delavca, predvsem pa duhovnika Jožefa Košiča (1788—1867). Slovesnosti so se udeležili zastopniki Cerkve, držav Madžarske in Slovenije, kulturniki in politiki, zastopniki ministrov za šolstvo, kulturo in za Slovence po svetu. Verski program je vseboval obisk grobov treh buditeljev slovenstva (poleg Košiča še Kodele in Kuharja) in slovesno božjo službo. V drugem delu je bil predstavljen zbornik Življenje Slovencev med Muro in Rabo, kjer je poleg narodnostne razprave objavljen pregled del Košiča in več izvlečkov iz njih. Ustanovljen je bil tudi Košičev sklad, v katerega se bo stekal denar za šolanje slovenskih izobražencev in strokovnjakov v Porabju. Porabski Slovenci potrebujejo izobražencev, sicer bodo tesni stiki z matično domovino (nov mejni prehod, radijske in TV oddaje, zveze s šolami . . .) za oživljanje narodne zavesti neuspešni.

IZOLA

Cerkev Marije Alietske na glavnem izolskem trgu (stara je približno 700 let) je pomemben kulturno zgodovinski spomenik, ki je po drugi svetovni vojni začel propadati. Zaradi nevarne razpoke, ki jo je povročila eksplozija ob rušenju pomola v njeni bližini, so leta 1975 nehali v njej maševati. Pred nekaj meseci se je vdrla streha. Stavba in dragocene orgle v njej (iz 18. stol.) so izpostavljene vremenskim nevšečnostim in . . . golobom. Pred trinajsti-

mi leti izdelan ureditveni načrt nabira prah na policah. Glavna težava je denar. Že načrt obnovitvenih del bi stal pol milijona tolarjev. Vsekakor pa bo treba vsaj orgle preseliti na suho.

KAMNIK

Območne in krajevne ceste so v zelo slabem stanju in denarja za obnovo je veliko premalo. Obnoviti bi bilo potrebno vsaj 70 km območnih cest: Buč-Šmartno, na Kavranu in na Lazah, Srednja vas-Loke, v Motniku, Tesnicah in Soteski, med Črno in Stahovico. Ceste ogroža kakih 18 plazov. Iz republiških virov bi lahko dobili 10 % potrebnega denarja, iz občinskih pa 30 %. Ob tako pičli beri lahko cestarji skrbijo le za prevoznost cest. Vendar je Kamničanom uspelo lani z zbranim denarjem na novo asfaltirati 11 km cest.

KOČEVJE

V Likovnem salonu so odprli zanimivo razstavo Kostel v zgodovini. Preteklost gradu in istoimenskega naselja je prikazana s pomočjo dokumentov, starih tudi do 500 let, ki jih graščine in župnišča tega področja hranijo v arhivih. Razstavo so pod strokovnim vodstvom pripravili učenci srednje šole v Kočevju. Posebnost je računalniška obdelava podatkov o kostelskih graščakah, župnikih in drugih veljakih tega območja.

KOMENDA

Krajani so se končno oddahnili, saj so z ustrezno ureditvijo bregov (dva propusta in en razbremenilnik) ukrotili rečico Pšato. Le-ta je ob vsakem večjem deževju preplavljala polja in — kar je še hujše — uničevala že sicer slabe ceste, lani decembra pa je odnesla del asfalta popolnoma nove ceste. S pomočjo krajanov, ki so pri skupnih delih vedno radi sodelovali, bodo regulacijo rečice še naprej izboljševali in širili prometnice.

LENDAVA

Za 800-letnico mestnih pravic so tu obnovili med drugim tudi župnijsko cerkev sv. Katarine; cerkev je stara 240 let. Naredili so novo pročelje, lese-

Središče Višnje gore, neznatnega mesteca na pomolu nad dolensko železnico in avtocesto.

ne stopnice zamenjali z železnimi in cerkev prekrili z novo kritino. Naložba je veljala 10 milijonov tolarjev. Večino denarja so prispevali verniki, ostalo pa

Škofja Loka je v celoti najbolje ohranjeno slovensko starodavno mesto, v katerem je mestno jedro proglašeno za zaščiteno celoto.

so priložili krajevna skupnost, nekatere pridojete in Slovenci iz Kanade.

LITIJA

Zavod za izobraževanje in kulturo ter glasbena šola Litija sta organizirala v dvorani Na stavbah večer plesa in baleta. Sodelovale so plesne šole iz Trbovelj, Hrastnika, Murenčki iz Litije, Ostržek iz Jevnice in Urška iz Ljubljane. Do zadnjega sedeža napolnjeno dvorano je najbolj navdušil državni prvak Slovenije in mladinska skupina, prav tako državni prvak, vsi — člani plesne šole Urška. Močnega ploskanja sta bili deležni tudi plesni skupini iz Litije. Gledalci so izjavljali, da v Litiji tako lepe prireditve še niso videli.

LJUBLJANA

Nadžupan mesta Chemnitz je ljubljanskemu županu izročil 38.000 DEM. Denar so s prostovoljnimi darovi zbrali meščani pobratenega mesta. Namenjen je beguncem, zlasti za organiziranje osnovnošolskega izobraževanja otrok, ki so pribežali s starši iz sosednjih republik.

MOZIRJE

Mozirjani so s prostovoljnim delom in z denarjem iz republiškega in občinskega proračuna uredili prostore in de-

lavnice za varstvo duševno prizadetih občanov. Po podatkih, ki so na voljo, je v občini 70 duševno prizadetih odraslih. Varstveno delovno središče, ki ima poleg upravljalcev dva strokovno usposobljena varuha, je že sprejelo 10 pacientov, njih število pa se bo, kar zadeva zmogljivosti, lahko hitro povečalo. Center bo poskrbel tudi za dopoldansko varstvo in za usposabljanje za zaposlitev, ki bo ustrezala sposobnostim prizadetih.

POSTOJNA

Center za socialno delo je pripravil novo srečanje rejnic in rejencev. Iz raznih krajev občine se je zbralo 11 rejnic s 14 rejenci, pridružili pa so se jim tudi nekdanji rejenci in rejnice. Pod vodstvom strokovnih sodelavcev so razpravljali o težavah in si izmenjavali izkušnje. Srečanja so dobrodošla in vzpodbudna za obe strani. Trenutno je na Postojnskem 15 rejencev, za katere socialne delavke iščejo rejnice.

ŠENTVID-LJUBLJANA

Okoli nekdanjih Škofovih zavodov in po letu 1945 zgrajene vojašnice še vedno niso odstranjene vse mine. Med vojno za slovensko neodvisnost jih je okoli navedenih poslopij nameščala ju-

goslovska vojska. Po njenem odhodu so jih strokovnjaki skrbno odstranjevali — vendar ne vseh. Na nekaterih ulicah v sosedstvu še stojijo grozeči napis: Pozor — mine! „Do kdaj?“ se sprašujejo občani.

ŠOŠTANJ

Gasilsko društvo tega kraja je najstarejše v Šaleški dolini in eno najstarejših v Sloveniji. Po svoji prizadevnosti pa je znano celo onkraj državnih meja. Priznanje si je prislužilo z organiziranjem vsakoletnega tekmovanja za Žunkovičev memorial, na katerem nastopajo gasilska društva več narodnosti in tekmujejo ter prikazujejo upravljanje starih, muzejskih brigad. Šoštanjski gasilci so se posebej izkazali lani, ko so dovažali vodo najbolj ogroženim krajem in kmetijam njihovega področja.

TREBNJE

Center začasne begunce v Čatežu pri Trebnjem, ki daje zavetje 131 beguncem (med njimi je 50 predšolskih in šoloobveznih otrok) iz BIH, je eden najbolj vzorno urejenih centrov v Sloveniji. Pred kratkim so s prispevki Urada za begunce in pomoči iz nizozemskega kraja Landgraf napeljali v njem centralno ogrevanje. Iz Švice so prejeli 14 bivalnih kontejnerjev, od Slovencev po svetu (denar je zbiral celovška Mohorjeva družba) za 100.000,— šilingov. Z omenjenim denarjem so uredili skladišče, učilnice, bivalne prostore in opremo zanje. Oskrbovalni dan stane za posameznika okoli 300 SIT (v drugih centrih celo nad 800 SIT). Rdeči križ in Karitas sta storila vse, da bi begunci živeli v normalnih razmerah, zato v centrih ni opaziti negativnih pojavov.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Ta manj razvita krajevna skupnost je dobila novo digitalno telefonsko centralo s 480 priključki — doslej jih je bilo samo 200. Zanj so morali od Gornje Radgone napeljati 15 km dolg podzemni optični kabel. S posodobitvijo je Videm postal najbolj opremljena pošta v Pomurju. Na žalost zanimanje za priključke plahni — nov stane 234.000 SIT (3800 DEM).

Znameniti Grad ali Klošter — bivši cistercijanski samostan — v Kostanjevici na Krki ima eno največjih arkadnih dvorišč v Srednji Evropi. Po samostanskih vrtovih je razmeščena galerija mednarodnega simpozija kiparjev Forma viva.

vrenje v slovenskem kotlu

ŠE PO ZADNJIH VOLITVAH V SLOVENIJI

Rezultati slovenskih volitev predstavljajo veliko **presenečenje**. Zgodovina jih bo težko razložila. Velik del volilcev se je odločal po naključnem spletu trenutnih gospodarskih, psiholoških in drugih nagibov.

Večina prebivalcev Slovenije je ugotovila, da se jim je z razpadom socializma in Jugoslavije materialni **položaj poslabšal**, socialna negotovost se je z rastočo nezaposlenostjo povečala, občutek zaupanja se ni povečal, parlamentarno demokratični sistem je dal sicer več svobode in sproščenosti, toda glede preživetja ogroženi del prebivalstva ni vedel, kaj z njima početi.

Jugoslovanski in celotni vzhodnoevropski trg je razpadel. Slovenija se je tako znašla v zahtevnem zahodnem konkurenčnem trgu, kamor se ni mogla na hitro in v celoti preusmeriti, ker je njena **proizvodnost** v povprečju znatno **prenižka**. Ker pa se je znašla pred vprašanjem preživetja, vsa razpoložljiva sredstva porabi za plače in tako nič ne ostaja za naložbe in novo tehnologijo. To pa še naprej povzroča zniževanje naše konkurenčne sposobnosti. Rezultat vsega tega je vedno več podjetij, ki gredo v stečaj. Prav to je naš

največji problem, ki je rešljiv tako, da nam bo šlo nekaj časa še slabše, ne pa bolje, kot obljublja stranke.

Slovenija je, zgodovinsko gledano, dosegla svoj največji uspeh in največjo pridobitev, t.j. svojo **samostojnost**. Izločila se je iz „balkanske krčme“, kjer kljub trgu, ki ga je osvojila, ni imela prave prihodnosti. Osamosvojitve so ljudje sprejeli, celo glasovali so zanje, potem pa z materialnim nazadovanjem ni bilo več pravega navdušenja in jasno izraženega patriotizma. Nasprotno, volilci so Demokratsko stranko, ki je s svojimi najvidnejšimi predstavniki največ prispevala k osamosvojitvi, „pustili na cedilu“. Dobila je okoli pet odstotkov glasov, toliko, da je komaj še ostala v parlamentu.

In nasprotno, **od kod veliko ime Kučana in Drnovška**, za katera je slovenski volilec pokazal toliko navdušenja in pričakovanja, da bosta popeljala Slovenijo v boljše prihodnost? Kdo je naredil iz njih veliki imeni? Oba sta bila pomembna komunistična funkcionarja, ki sta s svojih položajev utrjevala samoupravni socializem in to dokaj uspešno, sicer ne bi dobila v nomenklaturi tako pomembnega mesta.

— Kakšno čudno vlogo je igral Kučan pri *samoupravni šolski reformi*, kako jo je zagovarjal in kakšno škodo je povzročila! V času represije na univerzi oziroma na FSPN je Kučan prišel na sestanek partijske organizacije, ko je šlo za izločitev večjega števila profesorjev s fakultete. Problem je bil v tem, kdo naj ta imena za izločitev določi. Kučan je dejal: „Sami to uredite, če pa sami ne boste, bo to naredila politika in vi veste, da je politika primitivna.“ Seveda je to potem izvedla politika in v resnici na zelo primitiven način. Pri pisanju utemeljitve je sodeloval tudi Kučan.

— Mediji so Drnovšku pripisali velike zasluge, ko je bil kot *komunistični funkcionar v Beogradu*. Verjamem, da je tam delal za slovenske interese. Pri tem je pomembno naslednje: če je bil slovenski politik na pomembnem položaju v Beogradu, potem je bil vir njegove moči v Sloveniji, ne v Beogradu. Če je izgubil podporo v Sloveniji, je bil kot politik odpisan. Kako je končal Stane Brovet, vemo.

S tem hočemo povedati, da je **pojav**

peterletova vrnitev na oblast

Že pred volitvami, gotovo pa po sporočilu o njihovem izidu, je Drnovšek vedel, da brez Peterleta nove vlade ne bo in tudi biti ne more. Ne zaradi kakih osebnih simpatij, temveč zaradi notranjega ustroja slovenskega političnega prostora: liberalna in krščanska demokracija se oblikujeta — to domnevo so pretekle volitve vendarle potrdile — v gonilni družbenopolitični sili na Slovenskem.

Brez sodelovanja ene ali druge stranke v vladi ni politične uravnoteženosti. Zato je bil Peterletov povratek potrjen že takrat, ko je bila javnost obveščena o volilnem uspehu Krščanskih demokratov (čeprav so bila pričakovanja večja). Kajti samo Liberalni in Krščanski demokrati so na volitvah pridobili glasove (če odmislimo Nacionalno stranko), vsi drugi — od bledih prenoviteljev do „državotvornih“ demokratov — pa so doživeli bolj ali manj dramatičen poraz.

Prav v tem dejstvu ima nesomerna koalicija, s katero je Drnovšek presenetil javnost, svojo izrazito utemeljitev. Da je Peterle nasledil zunanjega ministra, ki je povzročil svojčas padec njegove vlade, je ironija, ki je tako zgodovinska, kakor je zgodovinska pravkar pričeta politična usmeritev Slovenije.

Obstaja struja, ki meni, da so Krščanski demokrati storili usodno napako ob vstopu v Drnovškovo vlado. Osebnemu menim, da bi bila usodna napaka, zamuditi priložnost za sooblikovanje državne politike, ekonomije, kulture, znanosti itd. Res pretijo nevarnosti, vendar jih je mogoče premagati, če politična stranka to možnost tudi ima.

Peter Millionig — NEDELJA, Celovec, 7. 2. 93.

Kučan oziroma Drnovšek razumsko nerazložljiva neznanka. Ko so na srečanju predsedniških kandidatov na TV Kučana nekateri kandidati kritizirali in napadali, mu je to le koristilo. Pri tem je treba vedeti, da je Kučan rojen politik, ki zna vsako stvar obrniti tako, da mu koristi. Vse se mu šteje v dobro, morda celo to, da ne obvlada nobenega svetovnega jezika.

Ekonomist Bajt pravi, da sta novi in stari državni aparat v pretežni meri enaka. Pisatelj Jančar pa: „To je **ponovna vzpostavitev bivšega sistema**. Naš liberalizem je obnova prejšnjega stanja.“ Železnikar je omenil moč partijsko-udbovskih lož, ki so ostale kot interesna združenja: delujejo s pomembnih položajev, ki so jih obdržale.

Položaj **predsednika republike** je v rokah človeka, ki je pred dobrim letom ponosno izjavil, da je komunist in da je svojo člansko izkaznico samo „zamrznil“. **Predsednik vlade** je demokratski liberallec, ki je to šele nedavno postal, vendar je Liberalno-demokratska stranka v bistvu le prebarvana stara Zveza komunistov, raznih partijskih sekretarjev in dokaj raznolike družbe.

Kakšno prihodnost imamo, če **obema domovoma parlamenta** predsedujeta liberalca, ki sta bila še pred nedavnim funkcionarja edine dovoljene totalitarne stranke. Tudi **predsednikovanje Gospodarske zbornice** je prišlo v iste roke. Gre torej za to, da bi vsi najvišji partijsko-državni funkcionarji prevzemali najvišje položaje.

Domnevam, da ta **proces** ponovnega vznika bivšega sistema **ni bil viden volivcem**. Samo tisti, ki so volili Združeno listo, so dobro vedeli, da volijo bivšo Zvezo komunistov. Tisti, ki so volili liberalne demokrate, verjetno niso vedeli, da je tukaj pisana družščina „prebarvanih“ funkcionarjev zveze bivših komunistov, ki imajo v svoji glavi več samoupravnih idej kot prenovitelji. Poleg tega je nekaj resnice v tem, da so za liberalne demokrate volili državljani, ki niso Slovenci.

Vprašanje je, zakaj so slovenski volivci skoraj 40 odstotkov glasov dali strankam, ki jih vodijo nekdanji funkcionarji ZK, in ne demokratom in socialnim demokratom. Ko so liberalni demokrati po konstruktivni nezaupni-

ci prevzeli gospodarski del vlade, niso storili ničesar takega, česar ne bi zmožla Peterletova vlada. V novi vladi gospodarstva niso izboljšali.

Vroče teme, ki so jih v parlamentu in zunaj njega sprožili Gros, Starman in Janša, Slovenci nočejo gledati in poslušati, ne glede na to, kaj je resnica. **Navadili so se na samoupravno skupščino**, ki je bila parlamentarni ponaredek in v kateri so vse lepo brez preprirov sprejeli — dajal je zakonitost odločitvam, ki so jih sprejeli prej v ozkih CK-jevskih skupinah.

Janez Jerovšek — SLOVENEK, Ljubljana, 30. 1. in 6. 2. 93.

SLOVENSKE STRANKE IN NOVA VLADA

Nova slovenska vlada je prisegla, potem ko je v parlamentu zanjo glasovalo 60 poslancev od prisotnih 86. Mandatar **Janez Drnovšek** je pred tem sklenil **koalicijsko pogodbo s krščanskimi demokrati (SKD) in socialdemokrati (SDSS)**, posebej pa **dogovor z Združeno listo (ZL)** — bivšimi komunisti.

V novi vladi je tudi minister, ki je član stranke Zelenih (ZS). Le-ta je ostala v opoziciji skupaj s SLS (Slovensko ljudsko stranko), DS (Demokratsko stranko) in SNS (Slovensko nacionalno stranko).

Drnovškov kabinet šteje 15 ministrov, od tega kar pet ministrov, z Drnovškom na čelu, iz stranke LDS (Liberalno demokratska stranka), štirje so člani SKD, štirje ZL, eden od SDSS in en član ZS.

Prvi, ki se je aktivno vključil v sestavo nove vlade, je bil predsednik **Kučan**. Ta je takoj po svoji zaprisegi izrazil, da Slovenija potrebuje v sedanjem, predvsem gospodarsko in socialno težkem obdobju **vlado velike koalicije**: LDS, SKD, ZL.

SKD je Kučanov predlog takoj zavrnila, češ da z ZL ni pripravljena sklopiti koalicije, da pa je odprta za sodelovanje njenih članov v prihodnji vladi. V desnem taboru so krščanski demokrati predlagali združitev, a te ni sprejela SLS. Slednja se je tudi že vnaprej postavljala v opozicijo.

Mandatar Drnovšek, ki ni bil izvoljen s kakšno prepričljivo večino, se je tako znašel v položaju, ko velika koalicija ni bila mogoča, desnosredinska vlada pa tudi ne. Ker je LDS zasedla mesto predsednika državnega zbora (parlamenta) in državnega sveta (senata), je bilo **Drnovšku** zelo veliko do tega, da **v vlado** pritegne **SKD**. V nasprotnem primeru bi bila verovnost njega kot demokrate vprašljiva tako doma kot v svetu.

Izhodiščni položaj SKD za pogajanja z Drnovškom je bil tako bistveno boljši, kot bi bil v primeru, če bi Peterle postal predsednik parlamenta, za kar je kandidiral.

Pridobitev **socialdemokratov** za koalicijskega partnerja je v veliki meri zaslug SKD, saj je bilo od volitev sem jasno, da si del LDS in ZL nikakor ne želita **Janše za obrambnega ministra**. Poizkus miniranja Janše je spodletel

vračanje gozdov cerkvi

V zadnjem času je v javnih medijih opaziti nekakšno dviganje temperature v zvezi z vračanjem gozdov Cerkvi. Kritiki zakona o denacionalizaciji, ki se nanaša na vračanje imetja Cerkvi, se sklicujejo na nekatere kanone Zakonika cerkvenega prava in jim pridevajo popolnoma drugačen pomen, kot ga v resnici imajo. To pa je zavajanje javnosti in politična manipulacija.

Kar naprej se pojavlja spornih 36.000 ha gozdov, ki naj bi jih Cerkve denacionalizirala. Prava številka je 23.091 ha, torej več kot za tretjino manjša. Vsa površina gozdov pomeni 2,14 odstotka slovenskih gozdov. Ti pripadajo ljubljanski nadškofiji.

Po zadnji vojni se je ekonomski položaj Cerkve zaradi različnih posegov poslabšal do skrajnosti. Globlji razlog teh je bil napraviti

za las. V primeru, če bi uspel, bi verjetno spodletela sedanja sestava vlade.

Janša in njegova stranka SDSS sta namreč pomemben dejavnik na slovenski levici socialdemokratske usmerjenosti, ker **preprečujeta komunistom**, da bi postali po mehki poti normalna neobremenjena socialdemokratska stranka. V primeru velike koalicije bi jim bila ta pot odprta, saj bi se lahko izkazovali kot stranka, ki je koalicijski partner SKD.

Obstoj, sedaj pa še sodelovanje socialdemokratov v vladni koaliciji je Kučanu in njegovim to ravno pot še nekoliko zavilo. S tega vidika je mogoče razumeti, zakaj so si nekateri **mediji** mrzlično prizadevali, da bi po volitvah pa do nove vlade **očrnili Janšo** in na ta način pripravili njegovo politično smrt. Pri tej igri ni želel aktivno sodelovati Bavčar, vendar je dopustil možnost, da Janša pade: Bavčarja ni bilo na sejo

komisije, ki je ugotavljala primernost ministrskih kandidatov, na kateri sta zoper Janšo v en glas nastopila Ribičič (ZL) in Jelinčič (SNS).

Iz teh dogodkov je mogoče sklepati na ključno vlogo Janše, ki jo je dobro razumela SKD. Morda je bolj pomembno, da je ta uspela s podporo Janši, kot z ustvarjanjem lastnih pozicij, ki tudi niso slabe.

Mnenja o **sodelovanju SKD v Drnovškovi vladi** so bila zelo različna. Obstajal je strah, da gre spet za nekakšno OF-arsko potegavščino, v kateri bodo kristjani služili za lepotni dodatek. Tisti, ki želijo videti v politiki predvsem pravno čista stališča, so izražali bojazen o izgubi strankine podpore. Predvsem pa je begalo dejstvo, da bosta krščansko usmerjeni stranki, SKD in SLS, vsaka na drugem bregu.

Seveda pa je v sedanji koaliciji mogoče videti tudi zelo **pozitivne na-**

stavke. Vse je odvisno od tega, kako se bodo stvari odvijale v vsakdanjem življenju. Glede na to, da ima SKD na desni prednostni položaj in da se ji pridružujejo Pirnatovi narodni demokrati ter da si Drnovškova LDS utrjuje sredinski liberalni položaj, ostaja levica še vedno tista, ki se z različnih pozicij bojuje za socialdemokratsko usmeritev. Pri zasledovanju tega cilja je sposobna v svojo korist zrušiti Drnovška, s tem pa tudi SKD. Pri tem ji lahko pomagajo nekateri člani LDS sami.

Na drugi strani pa je spet res, da vztrajanje ZL v vladi, tudi za ceno drugotnega položaja, dolgoročno pomeni pridobivanje na zaupanju in oddaljevanje od preteklosti, skratka verovnost, da gre za drugačno, ne več komunistično stranko.

Položaj **ministrov iz SKD** je takšen, da iz sedanje vladne sestave lahko na-
(dalje na strani 34)

Cerkev odvisno in šibko. Na področju Slovenije je več kot 2500 cerkvenih sakralnih stavb, od katerih jih je več kot trideset kulturnih spomenikov. Poleg teh so v upravi Cerkev, ki je v Sloveniji razdeljena na tri škofije in 791 župnij, še druge stavbe, ki jih ta nujno potrebuje za normalno delovanje. To so župnišča, veroučni prostori, mežnarije, samostani itd. Za zadovoljivo sanacijo kulturnih spomenikov v upravi Cerkev, ki veljajo tudi za narodno bogastvo in dediščino, bi morali imeti na voljo veliko več sredstev. Teh pa Cerkev nima, tudi zato, ker ji je bil odvzet velik del premoženja. Še bolj kritičen je položaj v zvezi z novogradnjami, ki so marsikje nujno potrebne.

Pomembna razsežnost dela Cerkev v družbi je njeno vzgojno in izobraževalno poslanstvo. Njej pa primanjkuje tako ljudi kot sredstev za to delo. Če bi bila ta na voljo, bi lahko zaposlili vrsto ljudi, oskrbeli potrebne prostore in opremo.

Od vsega začetka je bila pomembna naloga Cerkev njena karitativna dejavnost. Reševati mora

mnoge socialne probleme tudi v lastnih vrstah, npr. nepreskrbljene gospodinjice in drugi cerkveni uslužbenci. Če bi se gmotno stanje Cerkev popravilo, bi se ta njena dejavnost gotovo okrepla, od česar bi imela slovenska družba le korist.

Končno je treba omeniti tudi položaj, v katerem živijo mnogi slovenski duhovniki, redovniki, redovnice in drugi uslužbenci v Cerkvi. Nihče, ki se je posvetil delu v Cerkvi, se ni odločil za to iz materialnih razlogov. Vendar pa osnovna pravičnost in tudi čast družbe zahtevata, da so ljudje, ki za to družbo izvršujejo mnoga važna opravila, za katera bi sicer morala družba poskrbeti sama, deležni vsaj osnovne socialne varnosti.

Duhovnikov, ki jih je v Sloveniji 1150, nihče ne plačuje in žive od dobrote vernikov. Imajo skromne dohodke, ki so povečini vezani na mašne darove, od katerih morajo plačevati prispevke za pokojninsko in socialno zavarovanje, poleg tega pa so tudi obdavčeni. Povečini vsi dohodki duhovnikov ne dosegajo niti zajamčenih osebnih neto do-

hodkov (13.000 TOL). Večino duhovnikov podpira domača družina. Isto velja za redovnike in še zlasti za redovnice, ki nimajo, če niso zaposlene v civilnih službah, prav nobenih dohodkov.

Ljubljanska nadškofija bi morala vse dohodke iz vrnjenih gozdov na področju GG Bled vlagati kar 60 let samo v obnovo Škofovih zavodov, da bi imeli ti vsaj tisto podobo, ki so jo imeli takrat, ko so ji bili odvzeti.

Vsaka javna pravna oseba v Cerkvi (škofije, župnije, samostani, šole idr.) je nosilec cerkvenega premoženja in je torej njegov lastnik. S tem je odstranjena bojazen, da bi šlo za nekakšen novi fevdalizem ali veleposestništvo, katerega nosilec bi bila Cerkev.

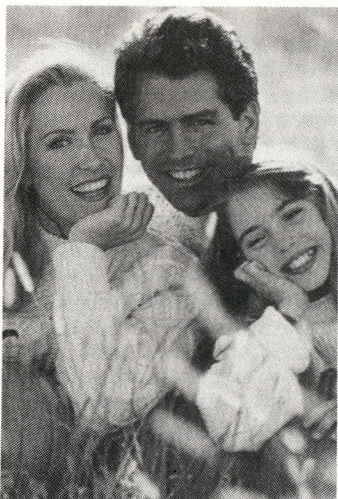
Rimski papež je vrhovni upravnik in ne lastnik premoženja v Cerkvi. Cerkev na Slovenskem bo denacionalizirala svoje premoženje za posamezne javnopravne osebe znotraj Cerkev in ne za papeža ali apostolski sedež, kot je bilo moč brati.

Borut Košir — DELO, Ljubljana, 6. 2. 93.

da bo dom dom

stanovanje

Ob tej besedi so se danes mnogi ljudje povsem odvadili misliti na svojo lastno hišo. Hiše so bile še pred sto leti drugačne, kot so danes. Predvsem je bilo to, kar

imenujemo bivalni prostor, veliko manjše. Razpored prostorov je seveda ustrezal takratnemu načinu življenja in dela. Stanovanja so se spremenila v industrijskem okolju. Odpadli so prostori, ki jih kmečka hiša nujno potrebuje, v mestu pa nimajo nobenega pomena. Koncentracija ljudi ob krajih dela in zaslužka (tovarne, rudniki . . .) je narekovala strnjeno gradnjo hiš. V rastoči potrebi po stanovanjih so nastajali stanovanjski kolosi, bloki, kjer so stanovanjske enote zložene druga na drugo v nadstropja. To je vzelo družinskemu bivališču naravno okolje in ga izpostavilo na raven gole uporabnosti.

Stanovanje je dom, če se družina in posameznik v njem dobro počuti. Zato ni prijetno le po svoji opremi in lepih, namenu prostora odgovarjajočih barvah. Velik pomen dajemo danes ljudje razporedu in obliki ter velikosti kuhinje, spalnice, dnevnega prostora, kopalnice . . . In predvsem je že zgradba sama na sebi bivanju ljudi bolj ali manj primerna.

Céla znanost je nastala ob oblikovanju družinskega stanovanja. Arhitektura razporeja prostore, da bi bilo na roko vse, kar človek iz dneva v dan rabi v svojem domu. Predvsem so novejšie oblike stanovanja naravnane na udobje. Stanovanje postaja vse bolj kraj, kjer se človek izčrpan po vsakodnevnem delu predvsem umiri, spočije; iz poslovnega in delovnega okolja, ki je zelo neosebno, se preseli v svoj osebni svet. Družinski okvir je predvsem sklop osebnih odnosov. Tu je vsak lahko človek, kakor ga je Bog ustvaril.

graditi svoj dom

Ljudje si želijo imeti svoj dom. Ta pa je najbolj zavarovan v lastni hiši. V Nemčiji je malokdo od naših vrlih Slovencev uspel zgraditi svojo hišo. Vendar se najdejo seveda tudi taki. Nekaj več je tistih, ki so se dokopali

do svojega stanovanja. Največ pa so si zdomci gradili hiše v Sloveniji — v svojem rojstnem kraju ali vsaj blizu njega. To je z nekaj korajže in iznajdljivosti zmogel skoraj vsak delavec. Seveda so tudi hiše zdomcev nekoliko zaznamovane z izkustvom stanovanjskega prostora na tujem.

Kopačevega Toneta sem srečal spet pred kratkim, v januarju. Doma je bil, je hitel pripovedovati. Da je komaj kaj snega, pravzaprav nič in da je bilo zelo lepo vreme. V Radence je nameraval, pa ni bilo časa. Sicer pa je bilo letos tam menda dokaj suhoparno, je povedal v eni sapi.

Potem pa se mu je beseda zasukala k njegovi hiši. Spet so si vsi skupaj z ženo in dvema otrokoma komaj privoščili nekaj prazničnega razpoloženja. Toliko dela je še na hiši. Saj je zima in se ne da kaj posebnega postoriti. Vendar je treba že sedaj misliti na delo, ki ga bo treba opraviti poleti. Na dopustu jih letos čaka še kar precej stvari. Opremiti bo treba vsaj nekaj prostorov, da bodo končno lahko doma na svojem. To bo njihov dom.

Spomnil sem se slik, ki mi jih je bil kazal ob zadnjem obisku. Velika stavba. Za cel hotel. Za vse prostore od kleti preko pritličja in prvega nadstropja pa do podstrešja je vedel, kaj bo v njih. Vse je prav premislil, kaj bo kdo potreboval. Posebej seveda sobi za enega in drugega otroka, za njegovo mamo, ki bo najbrž prišla bivat v hišo takoj, da ne bo prazna. Pravzaprav bodo v končnem stanju to tri stanovanja, če se dekle in fant kdaj poročita. Kvadratura je 18 x 10 v tlorisu in vsi prostori so dovolj veliki. Premislila sta z ženo vse. In vsa oprema bo na današnjem, modernem nivoju. Načrte si je pravzaprav zamislil sam. Narisal mu jih je pa brat nekdanjega sošolca, ki je arhitekt.

Dvaindvajset let dela in skrbnega zbiranja vsake marke je za tem njegovim ponosom. In osem let gradnje, ko si nista mogla z ženo niti enkrat privoščiti dopusta za počitek. Zgarana sta prihajala domov v ljubljeno Prekmurje in še bolj zgarana sta se vračala ta leta spet na delo v Nemčijo. Sedaj končno čakajo samo še zadnja dela, da bo stanovanje vseljivo.

Žarel je pred menoj zajet v neko predstavo, ki ji nisem mogel prav videti do dna. In tudi on je obmolknil.

Kako pa kaj otroka, sem bil radeveden in sem obenem zamenjal temo. Starejša hči je lani končala poklicno šolo, je bil takoj spet v pri-povedovanju. Kar dobro ji je šlo. In še srečo je imela, da je brž prišla do dela. Dobila je mesto na finančnem uradu v Kölnu. Že pol leta hodi z nekim fantom. Nemcem. To ga pa malo skrbi, je pristavil, saj zgleda stvar resna.

V tem je postal nestrpen, češ da mora opraviti še to in to. In sva se poslovila.

Mnoge hiše, ki so jih gradili zdomci v Sloveniji, že deset in več let čakajo prazne, da se njih gospodarji vendarle vrnejo domov. Gradili so seveda zdomci zase, pa marsikje stanujejo v teh hišah že drugi ljudje, najemniki, kakšen sorodnik, znanec, ipd. Hiša ne bo nikoli njihov dom. Veliko hiš je naprodaj. Nekateri še čakajo, da se stvari v domovini umirijo in da bodo zrasle cene. Morda celo na evropsko raven. Ali še dlje navzgor.

Seveda se bodo začeli tudi vračati mnogi kot upokojenci in bodo uživali sadove svojega dela v lastni hiši. Želja po domovini, naj bo kakršna koli, je predolgo lebdela kot majhna lučka v srcu. Sedaj bo končno čas dozorel za vrnitev. Nestrpno pričakujejo ta dan, ko se bo dopolnilo in bodo rekli prija-

teljem: Dovolj je bilo tujine. Domov gremo.

Marsikomu od njih bo ostal na tujem sin ali hči. Otroci so seveda medtem odrasli in so poročeni. Največ v mešanih zakonih in si že krepko ustvarjajo svoj dom. Dvojezičnost v teh družinah je seveda že povsem drugačna. Največkrat živi slovenščina le še v podrejenem pasivnem razumevanju slovenske govorice. Marsikje pa se bo tudi v teh družinah ohranila dvojezičnost vsaj

toliko, da bodo vnuki razumeli staro mamo in starega očeta.

Tako bo tudi drugi in tretji rod sedaj že pravih izseljencev imel v Sloveniji svoj kotiček za dopust in počitnice. Imeli bodo v hišah staršev svoj drugi dom. Cenili ga bodo otroci, ker bo v njem domovala vsa ljubezen in skrb njihovih otroških let in bodo v njih tudi vnučki našli radost v naročju stare mame in starega očeta.

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

V Zapolje je prestavljen učitelj Martin Kačur. Mlad je in poln načrtov in poučevanju naroda. Zaljubljen se v lahkoživo Sitarjevo Minko v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos. V vasi sklene ustanoviti bralno društvo. V gostilni se zato zberejo kmetje in delavci. Njegov govor razvname prepir in pretep. Za kazen je prestavljen v Blatni dol.

Blatni dol je umazana in zaostala vas. Kačur se naseli v šoli: ta je zanemarjena in zapuščena. Pogovori se z župnikom, ki je poseben in pravi kmet. V krčmi na kraju vasi spozna krčmarjevo rejenko Tončko, ki ga brž zaprede v svoje mreže. Kačur se z njo poroči, takoj pa spozna, da se je s tem dejansko ubil.

Napetost med Kačurjem in ženo je vedno večja. Ona mu očita prosvetno delo. Isto mu očita župan, češ da mu hoče skupaj s Samotorcem odjesti županstvo. Kačur se temu očitku samo čudi.

„Kdo pa je mislil na tisto? Živa duša ni mislila. Jaz ne vem, če je bil Samotorec zraven, morda je bil. Saj ne gre za politiko, tudi ne za županovanje. Za to gre, da se ljudje kaj naučijo, da se jim razum izbistri, da pogledajo malo dalj, prek teh hribov . . . za to gre! . . . Knjig bi si naročili in časopisov, in tisti učitelji, ki hodijo po deželi in učijo ljudi, kako je treba gospodariti, naj bi prišli tudi v Blatni dol . . . To smo rekli, drugega nič.“

Župan je gledal nezaupno.

„To si pa kar zapišite, učitelj: proti meni le nikar! Jaz že vem, kam meri ta reč. Saj ste začeli z bajtarji, z gostači. Kaj pa je tem beriva treba? Pa kaj je treba vedeti gostačem, ki nimajo polja, kvečjemu leho v najemu, kako se zemlja obdeluje? Jaz sem živel dobro, ko sem še platno prodajal, in živim zdaj prav tako dobro. Ne maram čisto nobene spremembe. Ne knjig ne časopisov ne šomaštrov. Ne, jaz ne maram tega in noben v Blatnem dolu, ki ima kaj grunta. Bajtarjem in pritepencem, ki še bajte nimajo, pa so všeč take reči. Zakaj so jim všeč? Prišel je, predlanskim je menda bilo, človek sem, in je delal pri kovaču. Nemško je znal. Od kod je prišel, ga nismo vprašali, in ko bi ga vprašali, bi se zlagal. In ta ni bajtarjev in gostačev samo učil, temveč razlagal jim je, da zemlja ni samo naša, ki imamo grunte, ampak vseh ljudi na svetu, in da je vsak človek enako vreden, če ima kaj v mošnji ali ne, in da je krivica, če imam jaz kračo na mizi, gostač pa krompir v oblicah. Tako je učil — in veste, kaj se mu je nazadnje zgodilo? Nesreča ga je doletela, obležal je ob cesti in glavo je imel preklano. To je bilo ob žegnanju, ob žegnanju pa je zmerom toliko tepežev, da se žandarji še veliko brigali niso, kdo ga je bil tako neusmiljeno pobožal. Kaj pravite?“

Kačur je gledal srepo na župana in groza je bila v njegovem pogledu. Župan se je smehljal. Podbradek se mu je tresel in oči so se skrile popolnoma v tolsta lica.

„Tako jih je učil. In zato so jim všeč taki nauki, zato je bila šola

polna, ko ste jih sklicali, bajtarje in gostače. In Samotorec, ta oberbajtar, je bil zraven. Sami dobro veste, da je bil zraven.“

Kačur je vstal, bled je bil in se je tresel.

„Torej kaj? Kaj ste hoteli povedati? Ali ste hoteli povedati, da bom obležal ob cesti s preklano glavo?“

Župan se je smehljal zmerom enako, tiho in zadovoljno, s tresočim se podbradkom in skritimi očmi.

„Kaj? Nič nisem hotel povedati. In kdaj bo šele žegnanje.“

Kačur je šel in bilo mu je kakor v grdih, groznih sanjah. Tajnik je prihitel za njim z dolgimi koraki, potegnil ga je za suknjo in mu je zasepetal na uho.

„Na miru ga pustite! Ni dober človek. Nekaj je v njem — strah je človeka.“

„Kaj ste vi razumeli, kaj je mislil povedati?“

„Jaz? Ne. Toda pojdiva rajši, tod, v senci. Tam je nekdo ob oknu . . . Razumel? Ne . . . Ampak jaz sem prišel v Blatni dol natanko tisti dan, ko je obležal kovač s preklano glavo . . . Kdo je storil? Bog vedi! Kovač je mrtev, čemu bi še drugi trpeli zaradi njega? . . . Pustite župana na miru, nikar se mu ne zamerite. Bolje je, da se zamerite vsem cerkvenim in posvetnim gosposkam in še cesarju povrh. Človeku se lahko zadavi vrat, tako ali drugače. Ni treba, da bi kakor tisti kovač . . . ta je samo življenje izgubil . . . in kaj je življenje? Perišče zraka — drugega nič . . . Torej — kaj sem rekel? Nič nisem rekel. Popolnoma nič. Zbogom.“

„Stojte!“ ga je prijel Kačur za

**obležal je
ob cesti
s preklano
glavo . . .**

roko. „Vi veste, kako je bilo s tistim . . . s tistim kovačem. Na dan z besedo! Ne spustim vas!“

„Kaj?“ se je začudil tajnik in je vzdignil obrvi visoko. „O čem da bi kaj vedel? O kakšnem kovaču?“

Kačur je pomislil.

„No, če je taka — zakaj pa ste v Blatnem dolu? Zakaj pa ne greste drugam? Saj ste svobodni.“

Videl je v mraku, da je tajnik čudno nakremžil obraz.

„Das sind Dinge, über welche um des eigenen Ansehens willen nicht gesprochen werden kann . . . Po domače povedano: iščejo me! Lahko noč, gospod.“

Dolgi tajnik je izginil v noč.

Kačur se je vrnil domov. Žena mu je prinesla večerjo na mizo. Njene oči so bile rdeče in tudi na njenih licih so bile rdeče lise. Naglo je povečerjal, nato je stopil k otroku, ki je ležal v zibki in gledal nanj z velikimi, jasnimi očmi.

Vzel ga je v naročje. Laže in mehko mu je bilo pri srcu. Ozrl se je na ženo, kakor da bi iskal prijaznega, mehkega nasmeha tudi v njenem obrazu.

Pospravljala je mizo. Njena glava je bila globoko upognjena in solze so ji tekale po licih. Zlovoljen je položil otroka v zibko.

„Za Boga, žena, kaj ti je? Povej mi vsaj naravnost, kaj sem ti storil!“

„Ná, tam je že spet pisanje!“

Stopil je k polici in je odprl pismo. Pogrelo ga je, toda kazal je miren obraz.

„Pa kaj to, če sem odklonjen? Eno službo lahko dobi samo eden, prosí jih pa deset. Drugikrat bo drugače.“

„Desetkrat si že prosil, najmanj.“

„Saj lahko čakamo. Kaj pa nam je hudega? Tudi v Blatnem dolu se da živeti . . . za silo . . .“

Kri mu je zaplala v licih. Sram ga je bilo, da se je ponižal pred ženo in da ni govoril, kakor je čutil. In čutil je globoko v srcu, z vso grenko silo: „Ne da se živeti. Prej bi se

dalo živeti v ječi in pregnanstvu. Stran od tod, pa če brez kruha in brez službe. Bog bo dal. Stran iz teme, tja, kjer je sonce!“

„Bi se dalo živeti, bi,“ je vzkliknila žena. „Bi se dalo živeti, ko bi ti bil tak, kakor so drugi. Kaj si upam še na cesto, ko me gledajo postrani, kakor ženo tatu in razbojnika? So rekli prav, da se bom še pokorila. Kaj pa delaš zdražbo med ljudmi? Zakaj pa se bratiš s hlapci in gostači in jih kličeš skupaj, da se tam pomenkujete kakor tatinska družba, ki se dneva boji? . . . ‚Sram ga bodi!‘, je rekla Kolarka in Lovračev je dejal, da se ob nedejljah nikar ne prikaži v krčmi . . . Kakor gospa bi lahko hodila v cerkev, tako pa hodim kakor gobavka.“

Govorila je zmerom hitreje in glasneje, otrok je strmel nanjo iz zibke in je zakričal.

Kačur je stopil k ženi in jo je prijel trdo za roko.

„Tončka! Poslušaj! Ne govori tako! . . . Sami so ti povedali, kako me sovražijo, kako se me ogibljejo, kako pljujejo name naskrivoma in očitno — in zdaj mi še ti očitaš, ki te imam rad in ki me poznaš. Veš, zakaj so jezni name? Ker jim hočem dobro, ker bi rad, da bi

tresel se je, oči so mu bile motne

bolje živeli, kakor so živeli doslej, in da bi bili bolj ljudem podobni. Zdaj so še jezni name, zasramujejo me kakor tatu in mi žugajo kakor požigavcu. Ampak kmalu bo drugače, kmalu pride čas, ko mi bodo hvaležni in me bodo imeli radi . . . Dokler se to ne zgodi, Tončka, imej me rada vsaj ti. Vsaj ti ne misli slabega o meni. Če me sovraži in obrekuje človek, ki ga komaj poznam, mi ni posebno hudo pri srcu. Izognem se mu, ker nisem priklenjen nanj. Midva pa sva priklenjena drug na drugega, za zmerom, in obupati bi moral od bolečine in groze, če bi me še ti sovražila, če bi bil tvoj obraz zmerom tako objokan, če bi ne bilo več prijazne besede iz tvojih ust. Če sva priklenjena drug na drugega, se me okleni.“

Lica so mu gorela. Njen pogled je ostal hladen in miren.

Samotna kmetija v Mariji Reki blizu Prebolda na južnem obrobju Celjske kotline.

Samostan Pleterje se je zleknil v samotno dolinico pod Gorjanci. 29 hišic je zgrajenih za prav toliko menihov, teh je pa danes z brati vred le 16.

„To so le besede. Seveda te imam rada, saj si moj mož. Ampak — počemu se brigaš za druge ljudi? Kaj imaš opraviti s tistimi hlapci? Kaj so te klicali? . . . Že vem. So mi že povedali. Ker zdražbo delaš med ljudmi, zato ne prideš v boljši kraj. In tudi v Blatni dol so te zato poslali. Pa mi tega nisi povedal prej, pred poroko. Molčal si o teh stvareh . . .“

Kačurju je kipel v srcu, da bi skočil k njej in jo udaril s pestjo v obraz. Tresel se je, oči so mu bile motne in zloba se je prikazala v njih.

„Molči!“ je zakričal.

Ozrla se je nanj.

„Molči!“ je ponovil tiše, izza stisnjenih zob.

„Že spet plešeta,“ se je zasmejal nekdo pod oknom.

Kačur je stopil v drugo izbo, zaloputnil je duri in se ni prikazal do jutra. Dolgo v noč je poslušal ihtenje žene in škripanje zibke v tečajih.

Truden je položil roke na mizo, naslonil glavo na roke in zadremal. Še pol bedoč, že pol v sanjah je

misлил na kovača, ki je bil obležal ob cesti s preklano glavo . . .

Ni ležal. Stal je sredi ceste, visok, v svetli gloriji. Bled in resen je bil njegov obraz, od čela pa mu je kapala kri, v tankem curku, čez oko.

Kačur je šel proti njemu in zmerom bolj resen, teman in osoren je bil obraz kovačev. In takrat je ugledal Kačur, da kovač ni bil sam. Kakor sence so stali za njim, drug poleg drugega, v dolgi, dolgi vrsti. Vsi so bili blede in vsem je tekla kri po čelu, čez oko.

„Kam?“ je vprašal kovač.

„K tebi,“ je odgovoril Kačur.

„K tebi in k tvojim.“

„Ne k meni. Tam je tvoja vrsta.“

Kačur se je ozrl in ugledal ob cesti čudno, zelo smešno procesijo. Spredaj sta šla njegov tast, pijan in razcapan, in Ferjan s cilindrom na glavi. Držala sta se pod pazduho in sta se opotekala. In za njima v dolgi, zibajoči se vrsti, druga za drugo predpustno našemljene sence, dolgi, upadli, surovi obrazi.

Kačur je zakričal od groze —

kačur je od groze zakričal

sam je šel med njimi, pogledal je sam sebi v zakrvavele, tope oči . . .

„Nerodno sem spal. Od tod puste sanje.“

Legel je na posteljo, toda glava ga je bolela in zaspati dolgo ni mogel . . .

In ko je zaspal, je ugledal nena doma deželnega šolskega nadzornika, ki ga ni videl nikoli prej. Velik in postaven gospod je bil, brado pa je imel tako dolgo, da mu je segala do pasu.

V čudni obleki je prišel Kačur predenj. Zdelo se mu je namreč potrebno, da je sezul v veži čevlje, zavihal hlače prek kolen ter drsal trudoma in počasi po golih kolenih po stopnicah in križem po dolgih mostovžih. Tako je stal pred nadzornikom v novi črni suknji, s cilindrom v roki, bos, s privihanimi hlačami in ranjenimi kolena.

Nadzornik se je ozrl nanj in je pomignil na rahlo z belo roko.

Kačur je pokleknil in je čakal.

Vdrugič je stegnil nadzornik roko in mu je ponudil dekret, ki je bil zelo bel in zelo velik.

Približal se je na kolenih, poljubil je nadzorniku roko in je vzel dekret. Tam pa je bilo zapisano, da je imenovan Martin Kačur za zapoljskega učitelja, pod enim pogojem, da vsak dan po kosilu in po večerji trebi zobe nadučitelju, župniku, županu in vsem ostalim članom krajnega šolskega sveta . . .

Jezen se je zbudil Kačur in je pogledal skoz okno. Jutro se je svetilo za hribi . . .

Žena mu je prinesla kavo.

„Kar sam pojdi v cerkev. Ni treba, da bi hodil z mano.“

Kačur se je ozrl nanjo in je molčal.

„Zatajila bi me za židano ruto,“ se je zasmel. „In še včeraj sem mislil, da bi mi bila tolažnica in . . . angel varuh.“

Zasmel se je še glasneje, šel je skozi drugo sobo, pobožal otroka po licih in se je napotil v cerkev.

Ko je srečaval na cesti ljudi in ko je stal med durmi zakristije ter se oziral po cerkvi, je čutil na svojem obrazu temne, zaničljive poglede: „Takle bi zdražbo sejal med ljudi. Takle golobradec! Takle bi nas učil in mojstroval. Lakot, ki je naš kruh!“

Kačur ni povetil oči, toda v lica ga je skelelo in čutil je, kako so se mu tresle noge, bolj od srda kot od bojzani.

Po maši mu je pomignil župnik z glavo in je stopal hitro pred njim v farovž.

„On mi pač ne bo ničesar očital . . . on, ki je učil nekoč prepovati,“ je mislil Kačur spotoma.

Ko je videl pred sabo tega težkega, neokretnega, kmetskega človeka v oguljeni suknji in se je spomnil, kako ga je videl nekoč, ko je prekidaval gnoj, golorok, v visoko zavahanih hlačah in noge zavite v žakljevino, se mu je zdelo bolj smešno kot poniževalno, da stopa za njim kakor ministrant in da bo slišal morda iz njegovih ust modre, vzvišene in karajoče besede.

„No, saj mi je pridigal celó župan . . . ta kanalja,“ se je namehmnil.

Župnik je skelel suknjo in se je okrenil h Kačurju.

„Veste kaj, učitelj, tega pa nočem!“

Kačur ga je pogledal z vprašujočimi, začudenimi očmi.

„blatni dol je moj,“ je rekel župnik

Gornji grad z mogočno baročno cerkvijo iz srede 18. stoletja. V južni zunanji steni cerkve so vzdani nagrobniki škofov Ravbarja, Kacijanarjev, Hrena, Tekstorja in Žige Lamberga.

„Nočem tega!“ je govoril župnik glasneje. „Dokler bom jaz živ — ne! Potem počnite, kar vas je volja. Saj ste oženjeni, saj imate otroka, ali ne? Kaj še nimate zadosti?“

Stoje je srebral kavo, ki jo je bila postavila na mizo debela dekla, in je gledal iznad roke z osornim, srditim pogledom na Kačurja.

„Da se pomeniva do dobre ga . . . Kakšen vrag pa vas je sill, da ste se začeli riti med ljudi, ki ne sodite mednje? Pustite jih na miru! Ti ljudje so moji, razumite dobro, Blatni dol je moj! . . .“

„Ne maram vam ga jemati . . .“

„Tiho! Potrpíte!“

Župnik se je razgrel, oči so se mu svetile izpod sivih obrvi, žile so mu nabrekli na čelu. Pil je kavo in se je obrnil vstran.

Ko se je okrenil h Kačurju, je bil njegov obraz mirnejši in govoril je tiše.

„Sedite! Laže se bova pomenila . . . Rekel sem, da je Blatni dol moj. Pa to je samo pol resnice: tudi jaz sem njegov . . . Pokmetil sem se, poživilil napol, zato da bi živel tako, kakor je mogoče živeti v tem zraku, med temi ljudmi. Zgodilo se

je polagoma. Napol sem stopil mednje prisiljen, napol radovoljno, ampak stopil sem tako korenito, da bi ne mogel več nazaj. Nikoli več. In ko bi se takrat upiral — kaj bi koristilo? Ne stal bi na polju, temveč trohnel bi v zemlji že zdavnaj in ne bilo bi po meni lepega spomina, kakor bo, kadar umrjem nekoč . . . Taka je zdaj stvar . . . Oni v meni, jaz v njih. Jaz njim mašo, oni meni bero. Ozmerjam jih, kakor me je volja, samo da jim pustim šege in zabitost. Enak sem jim po življenju in nehanju: kakor oni vsi se ne brigam za svet in ga ne maram, pri starem ostanem, in kar je tuje, sovražim. Zato me imajo radi in bodo jokali po meni . . . Pa ste prišli vi, človek mlad in tuj, in že zaradi tega nikomur prijeten. In zdaj ste se začeli celó mešati med ljudi, učiti jih, Bog vedi kaj. Naročavati časopisje, ki je v njih pisano, Bog vedi kaj . . . in šuntati bajtarje proti gruntarjem in gostače proti kmetom — nič, molčite! — ampak jaz tega ne maram, ne maram . . .“

Razburil se je, da so se mu tresle roke.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

● Nismo še pozabili božičnih praznikov in že sta skoraj dva meseca za nami. Hvala Bogu, da nam tokrat ni treba poročati še o kakšni smrti naših rojakov, česar je bilo zadnje mesece veliko preveč. Pa da ne bi življenje bilo preveč lahko, se moramo soočiti z mnogimi problemi predvsem v zvezi z našo misijo in našim slovenskim domom.

Nastala je nujna potreba po *popolni obnovitvi strehe* našega doma. To je seveda povezano z ogromnimi stroški, ki jih naša misija niti približno ne zmore. Po mnogih prošnjah, ki smo jih razposlali na različne ustanove po Evropi, smo dobili same negativne odgovore; razen Cerkve v stiski, ki je ponudila dobro pomoč pod pogojem, da dvotretjinsko razliko proračunske vsote dobimo kje drugje. Če nam ne uspe dobiti te razlike, bomo seveda izgubili obljubljeni pomoč Cerkve v stiski, kar bi bila velika škoda. Zato upamo, da se bo le še dobil kakšen dobrotnik, ki bo priskočil na pomoč za tako nujno in važno delo. Pa tudi že deset let stari

avtomobil našega g. župnika je dotrajal in potrebuje zamenjavo za novejšega. Brez svojega prevoznega sredstva g. župniku ni mogoče delovati po tej prostrani deželi, kjer so naši rojaki raztreseni na vseh koncih in krajih.

● Želimo opozoriti vse morebitne obiskovale v Angliji, da morajo, posebno v Londonu, biti silno pazljivi, ker je več slučajev, da so bili obiskovalci našega doma v mestu okradeni (denar in dokumenti) in so imeli velike težave pri vrnitvi v Slovenijo.

● Vedno smo veseli, kadar nas obiščejo slovenski duhovniki. Tokrat poročamo o obisku g. patra Francija Pivca ter g. Draga Markuša, župnika v Šmartnem pod Šmartno goro. Dne 3. februarja sta prišla v Anglijo na enotedenski obisk. Oba sta že naša stara znanca in prijatelja, ki nam vedno prineseta koš dobre volje, veselja, smeha ter pristnega domačega vzdušja. Zelo smo bili tudi veseli in počaščeni, ko sta nam izročila pozdrave od gospoda nadškofa dr. Šuštarja in od novega pomožnega škofa msgr. Alojza Urana, katerega rojstna župnija je prav Šmartno pod Šmarno goro.

● Samo še kratek čas in zopet bo postni čas, ko naš g. župnik obiskuje slovenske rojake po celi Angliji in Walesu in jim s tem omogoča, da se lepo

pripravijo na veliko noč tudi z bogoslužjem v materinem jeziku. Upajmo, da se bodo vsi odzvali in prišli k slovenski sv. maši, ki bo po sledečem vrstnem redu:

London: nedelja, 14. marca, ob 17. uri; *Aberdare*: sobota, 20. marca, ob 11.30; *Bargoed*: sobota, 20. marca, ob 16. uri; *Chapel End*: sobota, 27. marca, ob 16. uri; *Derby*: nedelja, 28. marca (tiha nedelja), ob 15. uri; *Rothwell*: sobota, 3. aprila, ob 16. uri; *Keighley*: nedelja, 4. aprila, ob 15. uri (cvetna nedelja); *London*: Velika sobota, 10. aprila, ob 15. uri; blagoslov velikonočnih jedil v kapeli doma; *Bedford*: Velika sobota, 10. aprila, ob 19. uri (velikonočna vigilijska v ukrajinski cerkvi); *Rochdale*: Velika noč, 11. aprila, ob 15. uri (Beechwood); *London*: Bela nedelja, 18. aprila, ob 17. uri.

● Mnogo je slovenskih študentov in raznih poslovnežev, posebno v Londonu, ki pa jim žal ni mar za vero, za Cerkve in seveda tudi ne za naš slovenski center v Londonu, razen morda kadar ga kako drugače potrebujejo. 45 let komunizma je napravilo ogromno duhovno in moralno škodo pri mnogih ljudeh. Dolga in težka pot bo do vrnitve k pravi vrednotam. V ta namen moramo moliti.

Duhovnika pater Franci in gospod Drago Markuš ter prijatelji pri župniku Stanetu v Londonu.

Vsem našim prijateljem in znancem v domovini in po svetu Slovenci iz Velike Britanije želimo lepo doživeto pravo na veliko noč in blagoslovljene praznike Gospodovega vstajenja!

avstrija

DUNAJ

● *Miklavževanje.* — Že kar precej Donave je preteklo, odkar se je pri nas zadrževal Miklavž. Zaradi volitev v Sloveniji, ki so bile prav na miklavževo, je odložil obisk in prišel v nedeljo, 13. dec., po sv. maši kar v cerkev, kamor seveda krampus in Lucifer nista smela, pač pa le angeli, ki so, noseč Miklavževa darila, zelo lepo prepevali. Ob tej priliki je nastopil tudi tamburaški orkester Slovenskega pastoralnega centra in moški pevski zbor Koroški fantje. Nato je pristopilo še pet deklet in iz moškega je nastal mešani zbor. Z recitali in pesmicami so nastopili tudi mlajši otroci slovenske dopolnilne šole na Dunaju. Miklavž je obdaril vse otroke, med njimi tudi tri iz Bosne, ki živijo s svojimi starši kot begunci v našem pastoralnem centru, pa tudi odrasle nastopajoče. Omembe vredno je, da je bil pri Miklavževi maši vodja konzularne službe na Dunaju, gospod Jože Hlep, po maši pa je na samo miklavževo slovesnost prišla tudi prva slovenska veleposlanica na Dunaju, gospa dr. Katja Boh. Oba sta se po končani prireditvi v cerkvi še dlje časa zadržala v pogovoru z ljudmi v naši dvorani, in obljubila, da bosta še prišla med nas.

● *Krst.* — Nekdanji pastoralni asistent mag. Anton Levstek in žena Agata sta dobila drugega otroka — deklico, ki smo jo v nedeljo, 20. 12., med mašo krstili z imenom Julija. Punčka hitro raste in se dobro razvija; tako bo mogla pomagati mami kuhati in prati, očku pa renovirati študentski dom in kulturni center Korotan, kjer Levstekova družina tudi stanuje.

● *Taizejsko srečanje na Dunaju.* — Prepričan sem, da je pretežna večina

Bili so časi, ko so bili še zelo mladi: Srečko, Jožica in drugi.

med vami okrog Novega leta v časopisih, ter radijskih in televizijskih poročilih zasledila, kaj se je posebnega dogajalo pri nas na Dunaju od ponedeljka, 28. 12. 1992, do sobote, 2. 1. 1993. Taizejsko srečanje mladih iz cele Evrope je poživilo enolični vsakdan mestnega življenja. Zbralo se jih je čez 110.000. Napolnili so razstaviščne dvorane v Praterju in dunajske cerkve. Tudi v naši cerkvi Srca Jezusovega so se zbirali k molitvi, bibličnim pogovorom in k skupnemu obhajanju svete evharistične daritve. Vsak večer je na razstavišču imel nagovor tudi brat Roger sam. Njegove nagovore so pre-

našali v vse razstaviščne prostore in simultano prevajali v 19 jezikov.

Na območju župnije Kristusovega vstajenja, kjer leži tudi naš SPC, je prebivalo 1000 mladih iz sedmih narodnosti, med njimi 75 Slovencev. Mnogi so prenočevali v šolah te župnije, nekateri v privatnih stanovanjih, 14 udeležencev tega srečanja pa v našem centru (Ukrajinci, Poljaki, Slovenci). Čudovito je bilo na Silvestrov večer v župnijski cerkvi: molitve in petje v različnih jezikih. Opolnoči smo ob lepih diapozitivih mesta Dunaj poslušali donenje Bummerina, največjega zvona

Tako je 20. 12. 1992 Julija Levstek postala član katoliške Cerkve.

Tudi slovenska veleposlanica na Dunaju dr. Katja Boh je prišla gledat in poslušat, kako so ob miklavževanju igrali in peli. Bila je z drugimi vred dobro razpoložena.

V pomanjkljivi zasedbi je tamburaški orkester igral 13. 12. 1992 v veselje Miklavžu s spremstvom in v zadovoljstvo polni cerkvi ljudi.

katedrale, in po radiu tradicionalni dunajski valček.

S tistimi mladimi, ki so nočevali pri nas, in z vsemi 75 mladimi Slovenci, ki so bivali v župniji, smo v zgodnje jutranje ure praznovali Novo leto. Naša cerkev in drugi prostori so bili te dni čisto polni. To srečanje z mladino iz vseh koncev Evrope je bilo za nas globoko doživetje, ki ga ne bomo hitro pozabili.

● *Obisk referenta za tuje govoreče.*

— Na praznik Jezusovega krsta je obiskal našo skupnost g. dr. Paul Varga, referent za tuje govoreče skupnosti pri dunajski nadškofiji. Bil je navzoč pri maši, pred blagoslovom pa je spregovoril vsem navzočim. Med drugimi je povedal, da živi v dunajski nadškofiji ta čas pribl. 120.000 inozemskih katoličanov z vsega sveta, vseh jezikov, narodnosti in kultur. Med 20 tuje govorečimi skupnostmi da smo tudi Slovenci. Na kratko je orisal življenje teh skupnosti, nakazal probleme in med drugim poudaril, da v katoliški Cerkvi v bistvu ni nikakršnih tujcev in zdomcev. Nacionalne Cerkve ni. Navsezadnje bi morali domači avstrijski duhovniki v vsem skrbeti tudi za vse tuje govoreče sestre in brate. Iz praktičnih razlogov so na razpolago tuje govoreči duhovniki, ki prevzamejo kra-

jevnim duhovnikom njihove lastne naloge.

● *Koncert.* — Ker so bili študentje odsotni, niso mogli moški in mešani pevski zbor ter tamburaški zbor v božičnem času prirediti koncerta, božične kantate. V nedeljo, 17. januarja, po maši smo poslušali z občutkom zapete in zaigrane božične pesmi in speve. Poslušalci smo se jim oddolžili z bučnim aplavzom. Na koncu se je župnik Tone vsem prijazno zahvalil in vsem nastopajočim razdelil žepne kalendarčke.

● *Cerkev še prijaznejša.* — Skoraj bi pozabil omeniti zelo važno stvar. Že pred prazniki je naša cerkev Srca Jezusovega dobila nove orgle. Stare so popolnoma odpovedale. Kljub popravilu, ki bi stalo najmanj 50 — 70 tisoč šilingov, ni upal noben strokovnjak dati niti za pol leta garancije. Nove orgle so elektronske, a imajo neverjetno lep orgelski zven.

Druga stvar, ki je popestrila praznike, pa je nova razsvetljava cerkve. Vsi žarometi so novi, svetlobni žarki so zaščiteni s filtrom, tako da ne morejo škoditi barvam slik in kipov, ki jih osvetljujejo.

Tretje, kar je bilo še pred kratkim storjenega, pa je prenovljeno ogrevanje cerkve. Električne peči so bile tako neusmiljeno zadelane, da je prišlo iz njih še komaj kaj toplote. Zdaj, ko je cerkev neprimerno bolj topla, je tudi notranje razpoloženje vernikov toplejše. Kako drago je bilo to vse skupaj, je bolje šepetaje povedati . . .

LINZ

S prenavljanjem Slovenskega centra počasi prihajamo proti koncu. Ta mesec smo prenovili sobo za otroke. Saj je za otroke veliko veselje, če se lahko nemoteno igrajo. Ves čas je pri delu pomagal g. Bertl Fale (ki je do sedaj pomagal že 13 tednov), in to vse za Božji lon. Kot delovodja je bil naš šef Anton Zore. Največjo umazanijo pa je počistila ga. Anica Sadl. Vsem lepa hvala za to naporno delo!

Tudi praznovanja gredo v našem centru naprej. Tako smo tudi letos na drugo nedeljo v januarju začeli z rojstnim dnevom gospe Angele Roschnai. Ga. Angela je poznana kot dobrotnica našega centra in tudi kot šivilja. Za okrepčilo je vsem gostom pripravila golaž, poskrbela pa je tudi, da ni bil nihče žejen.

Seveda nismo pozabili niti na god sv. Antona Puščavnika, ko sta godovala Anton Gornik iz Ennsa in Anton Zore. G. Gornik je dober podpornik naše skupnosti, za kar se mu ob tej priliki zelo zahvaljujemo. Ker je sv. Anton Puščavnik zaščitnik živali, smo za ta praznik naredili domače krvavice, da je bilo enkrat malo drugače.

7. februarja smo nadaljevali z našim veseljem; takrat sta praznovala rojstni dan Leon Humar in Ivan Zore. Oba sta

redna obiskovalca slovenske maše in tudi rada pomagata v slovenski skupnosti. Leonu želimo, da bi imel še naprej veselje pri igranju šaha, Ivanu pa, da bi ostal še naprej dober slovenski fant! Oba sta poskrbela, da so bili poravnani računi za vse, kar smo pojedli in popili.

Vsem godovnjakom želimo tudi v prihodnosti vsega dobrega in se jim lepo zahvaljujemo. Lepa hvala tudi g. Zlatku za vesele viže in zabavo s harmoniko.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

• *Dan bratstva v Eisdenu.* — *Zadnjo nedeljo v januarju je bil v Eisdenu tradicionalni Dan bratstva*, pri katerem je sodelovala večina v tem kraju živčih narodnosti. Gostje so si mogli ogledati in okusiti specialitete posameznih narodnosti. V naši stojnici sta družini v narodni noši Varzsak-Kos in Cverle-Labus-Možina prodajali potice, kranjske klobase in vino. Stojnica je bila okrašena s slovensko zastavo in slikami naše zemlje. Vzbujala je posebno pozornost občinstva, ki je hitro pokupilo vso zalogo.

Smatramo, da je letošnji Dan bratstva lepo prispeval k popularnosti slovenskega imena. Našim gospem, ki so spekle dobre potice, vsem, ki so stojnico pripravili, in tistim, ki so ob njej odprli svojo denarnico, iskrena hvala!

V sosednem prostoru pa je g. Jan Kolbacher, učitelj, Avstrijec po rodu in zaradi prijateljskih vezi s Slovenci časten član Slomska, razstavil fotografije iz življenja raznih narodnosti v preteklih desetletjih. Slovencem je g. Kolbacher posvetil posebno pozornost.

Iskrena hvala!

• *Odšel je.* — V Opglabbeeku je po dolgi bolezni, ki jo je potrpežljivo prenašal, umrl g. Jože Knez, roj. 1921 v Sv. Lenartu nad Laškem. Rajni je bil zelo priden delavec, skrben oče in gospodar, varčen še preveč. V slovensko družbo ni zahajal. Ženi in otrokom izre-

kamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

francija

PARIZ

• *Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.*

• *Velikonočna obnova.* — V postnem času nas Cerkev vabi, da bi se poglobljali v skrivnost Kristusovega odrešenja in se resnično sprebrihili. K temu naj tudi pripomore velikonočna obnova, ki bo

— na *cvetno nedeljo* (4. 4.) ob pol štirih popoldne, pred obredi cvetne nedelje,

— na *veliki četrtek* in *veliki petek* ob osmih zvečer, pred obredi, ki bodo ob devetih zvečer,

— na *veliko soboto ob sedmih zvečer*. Obredi velikonočne sobote bodo ob osmih zvečer.

nemčija

STUTTART-okolica

• *Svojevrstna novoletna napitnica.* — Slovenci na našem področju pozornost spremljamo razvoj v domovini. Škoda le, da se Radio Slovenija tako slabo sliši in dnevno časopisje prihaja s tridnevno zamudo. Tako smo glede razvoja v Sloveniji vedno malo v zamudi. Nemški mediji ne utešijo naše radovednosti.

V januarju smo bili z mislimi za leto nazaj, ko smo tako navdušeno pozdravili mednarodno priznanje Slovenije, ki se je pričelo pri Vatikanu in ZR Nemčiji.

Ob prvi obletnici mednarodnega priznanja Slovenije se nas je v Stuttgartu

Referent za katoličane tujih narodnih skupnosti v škofiji Rottenburg-Stuttgart, prelat Jürgen Adam, je praznoval 9. januarja svoj 60. življenjski jubilej. Na sliki (v sredi) ga vidimo skupaj s slovenskim škofom Pirihom iz Kopra ob priliki srečanja s slovenskimi duhovniki iz Zah. Evrope na Liebfrauenhöhe leta 1990.

zbralo okrog 150 rojakov, da prisluhne mo bilanci enoletne slovenske države ob predavanju gospoda magistra Slavka Kesslerja iz Ingolstadta, ki sicer deluje pri slovenskem katoliškem središču v Münchnu.

Povabljenec nam je orisal politično dogajanje v Sloveniji v preteklem letu. Ustavil se je zlasti pri treh dogodkih: pri mednarodni uveljavitvi Slovenije, padcu Peterletove vlade in decembrskih volitvah.

V letu 1992 je postala Slovenija mednarodno priznana država. Niso je priznale samo države Evropske skupnosti, marveč tudi vse stalne članice Varnostnega sveta in še čez sto držav. Višek je seveda bil 22. maja, ko smo bili kot 176. država sprejeti v OZN.

Aprila je bila izglasovana nezaupni-

ca prvemu krščanskemu ministrskemu predsedniku po vojni. Očitali so mu vse mogoče, a od oblasti se je moral posloviti zaradi zakona o privatizaciji. Komunistični veljaki se niso bili pripravljene odreči privilegijem. V pluralistični družbi si jih lahko zagotavlja samo s premoženjem. Zato so vedno preprečevali vsak poskus, ki bi ponižanim in socialno odrinjenim odmeril vsaj košček nacionalne pogače.

Demokratska slovenska javnost si je od volitev veliko obetala. Prinesle pa so regeneracijo bivšega sistema. Obnovile so se elite, ki so funkcionirale že v samoupravnem sistemu. Oblast so prevzeli ljudje, ki bi jo dobili, tudi če ne bi prišlo do preloma, saj so že

Toliko slovenskih otrok privabi v Stuttgart samo Miklavž. Jezus jih vabi vsako nedeljo v cerkev. Le kako se odzivajo? Velika naloga za starše!

po biološki logiki prihajali do vzvodov odločanja. Sedaj pa so do njih prišli z volitvami.

Da bi se približali demokratičnim zahodnoevropskim standardom, bo potreben še čas. Brez zakonodaje, ki bi omogočala razcvet socialno-tržnega gospodarstva, brez temeljite reforme sodstva, šolstva in bank, brez neodvisnega državnega aparata, brez učinkovite komunalne uprave ne bo mogoče zgraditi politično trdne in uspešne države.

Kako aktualno in zanimivo je bilo predavanje, se je pokazalo v živahni debati, ki mu je sledila. — Trčenje s kozarci je ob letošnji novoletni napolitici posebno lepo zazvenelo!

● *Čestitke zmagovalcu.* — Martin Bukovšek, 23-letni slovenski fant iz Stuttgarta, je postal novi svetovni prvak v nepremični stoji. V dvorani na Killesbergu je stal nepremično 16 ur, 16 minut in 16 sekund. Smel je premi-

kati le oči. Vsak drug gib je v tem tekmovalju prepovedan. Fant ves čas ni ne jedel in ne pil. O njegovi zmagi je poročalo časopisje in radio. Martinov oče, Stanko Bukovšek, izvira iz Kalobja na Štajerskem, mati Angelca pa z Občin pri Trstu. Kdo je več doprinesel k sinovi trmi, bo treba še raziskati. Ne navadnega zmagovalca Slovenci v Stuttgartu dobro poznamo, saj je s svojimi tremi brati večkrat nastopal na naših prireditvah. V kvartetu je igral citre. Čestitke od vseh, ki ga poznamo, pa tudi od drugih rojakov v Stuttgartu!

● *Čestitke škofijskemu referentu.* — Referent za tujce v škofiji Rottenburg-Stuttgart, prelat Jürgen Adam, je 9. januarja praznoval 60-letnico svoje življenja. Poleg drugih narodnostnih skupin smo mu k temu jubileju čestitali tudi Slovenci. Skupina 5 rojakov se je zapeljala v Rottenburg, da slavljence počasti. Socialna delavka, gospa Oblakova, mu je izročila knjigo o Ljubljani z nemškim tekstom in več

slikami slovenske prestolnice. Na prazničnih mizah so nešteti gostje lahko segli tudi po slovenski potici.

Prelat Jürgen Adam že desetletja koordinira delo tujih misij v škofiji. Je zelo zavzet za to, da bi se verniki tujih narodnosti na tem področju dobro počutili in bili pravično obravnavani. Dati mu moramo priznanje, da je prav po njegovi zaslugi delo tujih katoliških misij vzorno urejeno.

● **Večer žena.** — V soboto, 16. januarja, so se Slovenke iz Stuttgarta in okolice zbrale na večer žena. Referentka za ženska vprašanja v škofiji Rottenburg-Stuttgart, ga. Barbara Weidinger, se je z njimi pogovarjala o raznih aktualnih vprašanjih, ki zadevajo današnjo katoliško ženo in mater, še posebej o vprašanju verskega življenja v družini. Napravile so program za nadaljnja srečanja, na katera bodo povabile tudi svoje može. Da je bilo razpoloženje čimbolj sproščeno, so večer povezale s čajanko. Pecivo so prinesle s seboj. Gospa Weidingerjeva nam je sporočila, da je dobila najboljši vtis in krogu navzočih rojakinj.

OBERHAUSEN

● V Nemčiji je dandanes zelo pomembno vse, kar se zgodi v znamenje, da se mnogi ljudje nikakor ne strinjajo z nasiljem proti tujcem in azilantom kljub raznim zadregam na socialnem in delovnem področju. Posebej je seveda to pomembno za Cerkev.

Manj pomenijo nam tujcem množične demonstracije, več pa dejanja, ki kažejo, da nas cerkvene in druge strukture jemljejo resno kot ljudi in kot nenemce. Na našem področju so cerkvene ustanove sodelovale pri mnogih takih javnih pobudah. Škofje so napisali pisma, v katerih so klicali k zavestnemu gojenju prijaznosti do tujcev vseh vrst.

Pred letom dni je nastopil v Essnu službo škof Luthe, ki je takoj pokazal pozornost tudi do tujcev v škofiji. Pred kratkim je zadolžil za vodstvo pastoralne tujcev voditelja škofijskega pastoralnega urada Heinricha Heminga. Ta je takoj sklical prvo srečanje vseh voditeljev župnij za priseljene ljudi v škofiji,

Na kresnem večeru v Esslingenu, 28. junija lani, sta dobila torto v slovenskih barvah (delo gospe Casarjeve) najmlajši in najstarejši udeleženec. Upamo, da sta si jo pravično delila.

ki se ga je udeležil tudi škof sam. Srečanju sta dala oba pomemben ton s poudarki, kako je treba gledati na to delo. Škof je videl v teh župnijah del univerzalne Cerkve, ki je tako prisotna v škofiji. Cerkevne meje niso ozke, ampak se prav s pastoralo tujcev pokažejo tiste razsežnosti njenega dela, ki škofijo povezujejo z deželami, od koder so tujci prišli.

Župnik Heming je posebej poudaril, da se želi seznaniti z vsako problematiko, ki so ji izpostavljene fare izseljencev, in obljubil, da jih bo tudi osebno obiskal. Porabila sta s škofom priložnost in povabila voditelje izseljenjskih far, naj povedo, kaj jim greni župniško življenje. Precej so razglabljali ob vprašanju, koliko so in do kdaj bodo te fare še potrebne. Škof je sam bodril duhovnike, naj vztrajajo na mestu, tudi če se kaže pojemajoče zanimanje za faro. „Dokler je kdo tu, ki potrebuje domačega duhovnika, do tedaj morate biti na razpolago,“ je dejal.

Zelo živ je bil pogovor tudi ob temi mladine, ki se je znašla med dvema stoloma. Dvokulturnost, dvojezičnost je težava, ki daje marsikateremu mlademu človeku dokaj dela, preden se znajde in postavi na trdna tla. Hudo je, če kdo do tega cilja ne najde poti.

Ostalo je seveda še mnogo vprašanj in odprtih problemov, ki bodo morali še priti v primerno obdelavo, razjasnitev

in usmeritev, zato bo treba ponovno priti skupaj in se pogovarjati. Tudi nekaj duhovnikov domačinov se je strinjalo z mislijo, da morajo najti večjo povezavo z duhovniki izseljencev. Skupajo morajo vleči voz Gospodove Cerkve naprej. To gre samo tedaj, če se poznamo in če vemo drug za drugega, je dejal na koncu voditelj pastoralnega urada essenske škofije.

● Seveda pa se je življenje slovenskih katoliških skupin v naši župniji spet zasukalo za en mesec naprej. Trenutno je seveda poleg maše privabilo k srečanju rojake tudi pustno veselje. Ker si ne moremo privoščiti drugače, smo seveda kar obenem postavili tudi nekaj znamenj slovenskega kulturnega praznika. Tako je bilo v Castropu, Lüdenscheidu; v Moersu še posebej lepo (srečanje sta pripravila ter izvedla pevski program zbora Slovenski fantje in Slovenski cvet), pa tudi v Krefeldu, Wettru, Güterslohju in Eschweilerju. Ponekod so nastopili otroci, drugod smo samo zapeli, zaigrali so nam godci ali pa je raztegnil meh, kdor ga pač ima in nanj igrati zna. Vmes smo se pa pogovarjali in se nasmejali, ker ljudje pri nas vedo veliko šal, in če ni drugače, kakšno kar sproti sami naredijo. Pa imamo smeh, ki ni greh.

berite in šrite Našo luč!

Skupina Talita iz Bogojine v Berlinu.

Mladi iz Bogojine v Berlinu.

BERLIN

Mladi iz župnije Bogojina pri zdomcih v Berlinu. — Posebni avtobus turističnega podjetja Klas iz Murske Sobote se je v petek, 22. januarja 1993, ustavil pred prostori slovenske župnije v Berlinu, 3,5 milijonskega mesta, v katerem živi ca. 1600 Slovencev.

Nič utrujeni, nasmejani, srečni in veseli so skupaj s svojim župnikom Stankom in novinarjem Ognjišča zapuščali avtobus, ki jim je kar osemnajst ur bil v službi doma.

Priti v Berlin pomeni zares biti vesel, saj si prišel v nemško metropolo, kjer se je v zadnjih 32 letih zgodilo toliko lepega, pa tudi žalostnega.

Zares, to je mladost. Že kar prve minute so hoteli zvedeti vse: o mestu, Slovencih, sovraštvu do tujcev, berlinskem zidu . . . Na zadovljstvo vseh so na ta vprašanja dobili tudi odgovore, ne sicer v enem, temveč v štirih dneh.

Za Slovence v Berlinu je to bil vikend (od 22. do 25. januarja 1993) prave slovenske kulture, narodne in verske. Bili so to dnevi petja in vriskanja, plesa in pogovorov, dnevi spoznavanja in pletenja novih vezi-prijateljstev.

V petek (22. januarja) smo videli del mesta in si izmenjali informacije o življenju v župniji Bogojina, v Prekmurju in Sloveniji in o življenju zdomcev v Berlinu.

V soboto (23. januarja) je bil na programu ogled mesta, nakupovanje, obisk društva Slovenija, koncert skupine Talita-dekllica in ogled berlinskega podzemlja — disco.

Za vse nas v Berlinu je bil vrhunec večera koncert. Pozdrav napovedovalke je bil pozdrav vse Slovenije, vsem Slovencem: Slišim te „mati“, kako šelestijo dolenske lipe, kako valovi poljubljajo obalo Primorske. Slišim vrisk Štajerca, kjer trta rodi. Pesem pastirja Gorenjske, ki za čredo hiti; slišim pesem škrjančka sred' prekmurske ravni.

Že prva pesem je mnoge vrnila v mladostno življenje: Kje so tiste stezice, k' so včasih bile? Da, mnogokrat se rosijo očesa zdomcem, ne samo takrat, ko se poslavljajo od domačih in domovine, temveč tudi takrat, ko slišijo pesmi, ki jih vračajo v mlada leta.

Večerni zvon, pesem koncerta, je orosila mnogim, verjetno vsem iz prve generacije, oči, ki so poslušali:

*O dragi dom moj, rojstni kraj,
k sebi vabiš me nazaj,
zazrl bi v tebe še enkrat,
če tudi to poslednjikrat.*

*Večerni zvon, bim, o mili zvon, bom,
spominjaj večno me na dom.*

Tudi mladi na mlade niso pozabili, saj so mlada dekleta vsem, posebej še tistim, ki so na ta ali oni način ostali sami, brez staršev, zapela pesem:

*Mama in atek v tujino sta odšla,
mene pa pustila čisto samega.
Sestrica že lani mi umrla je,
ko je bila stara komaj leti dve.*

Tudi taka je biografija, čeprav samo pesmi, mnogih staršev, zdomcev.

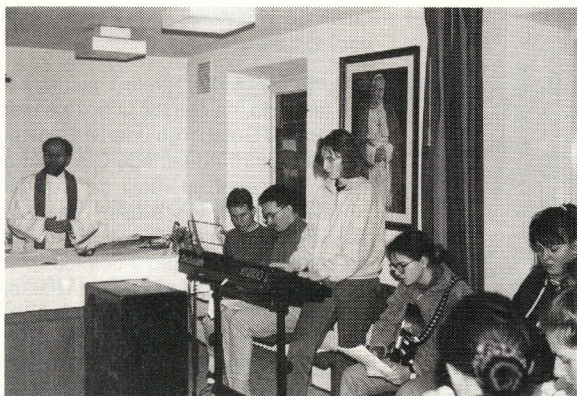
Iz tega pravega slovenskega vzdušja so se mladi Bogojinčani preselili v Babilon jezikov in kulture, pesmi in besede, in to v Kudorf, v samo središče mesta.

V tem trenutku sem zares razmišljal: Sedaj, ta trenutek, je zares del Slovenije že v Evropi. Samo v Evropi? Ne. Še več. V svetu. Da, v tej smeri bi morali voziti.

Osrednji dogodek našega medsebojnega srečanja je bila odrska igra *Duhovnik v krvavi obleki*. V polni dvorani so jo brezhibno izvedli. Dokaz za to je bil tudi v tem, da je mnogo „kritičnih“ gledalcev stisnilo po predstavi roko župniku Stanku Zveru in igralcem.

Hvala, dragi Slovenci iz Bogojine, za vse: za besedo in pesem, smeh in razigranost . . . Hvala šoferjema in podjetju Klas! Hvala v imenu mladih iz Bogojine in v imenu Slovencev v Berlinu podjetju Radenska in Kulturni skupnosti občine Lendava za delno kritje stroškov.

Verjamem, da je ves darovani denar bogata naložba v narodni in duhovni obnovi Slovencev v domovini in tujini. Škoda, da v tem projektu ni sodelovala matična občina Bogojinčanov, Kulturna skupnost občine Murska Sobota. Pa verjamem, da bo kdaj drugič?!

Mladina na duhovni obnovi v Rimstingu ... pri maši

... pri kosilu

MÜNCHEN

● Osrednji dogodek našega župnijskega življenja v mesecu januarju so bili dnevi zbranosti za našo mladino. Med 29. in 31. 1. se nas je zbralo kar 21 v prijetni počitniški hišici nadškofa Helfterja v Rimstingu pri Prienu ob Chiemskem jezeru.

Letos je našo duhovno obnovo vodil g. Stanko Gajšek iz Ingolstadta, ki je s seboj pripeljal tudi tri mladince iz svoje župnije.

Čeprav nam je vsako leto lepo, je bilo po splošni sodbi tokrat še prav posebno prijetno. Idilična zimska pokrajina, prijetni pogovori, ubrano petje, pa izvrstna hrana, vse to se je harmonično zlilo v nepozabno doživetje.

Na prvem mestu velja omeniti naše skrbne kuharje. Sami so nakupili hrano, jo okusno pripravili in tudi, kar je najbolj pohvalno, vse za seboj pospravili, tako da stroga oskrbnica ni imela večjih pripomb.

Posebno pa se nam je vtisnilo blaglasno prepevanje. Melita in Mateja sta sestavili obširno pesmarico, ki je vsebovala toliko pevnih ritmičnih pesmi, da se jih nismo in nismo mogli naveličati. Pa spremljava na orgle in kitaro! Težko je bilo nehati in se odpraviti v posteljo.

Duhovno pa nas je obogatil g. Gajšek. Skrbno je pripravil svoje nagovo-

re. Brez moraliziranja nas je znal možato nagovoriti. Veliko osebnih izkušenj smo začutili. Znal je povezati slovensko kulturo in krščansko duhovnost na domač in neposreden način. Višek pa je seveda bila nedeljska maša, ki so jo mladinci sami pripravili in doživeto oblikovali.

Ko smo se po treh dneh utrujeni vračali domov, smo si vsi zaželeli, da bi se prihodnje leto spet srečali; upamo, da nas bodo simpatični Ingolstadtčani spet obiskali.

nizozemska

● Zadnjo soboto v januarju je naša Folklorna plesna skupina imela svojo tradicionalno letno prireditev, katero so

številni sodelavci pod vodstvom g. Slavka Strmana, ge. Mici Michon in predsednika g. Josa Aretza skrbno pripravili. Niso bili razočarani. Gostje so napolnili veliko dvorano. Velika večina so seveda bili Holandci. Med slovenskimi gosti pa redno opažamo tudi naše prijatelje iz Aachena. V teku večera je Folklorna dostojno predstavila naše narodne plesne. Kot Zvon je tudi Folklorna na Holandskem ponos naše skupnosti. Občudujemo jih. So izredno trdoživi. Ne manjka jim mladine. Ni razloga, da bi se kot Slovenci počutili manjvredne.

Bog jih živi!

● Potovanja v Kranjsko Goro. V juniju, juliju, avgustu, septembru in oktobru organizirajo desetdnevna potovanja v Kranjsko Goro in okolico.

... v kuhinji

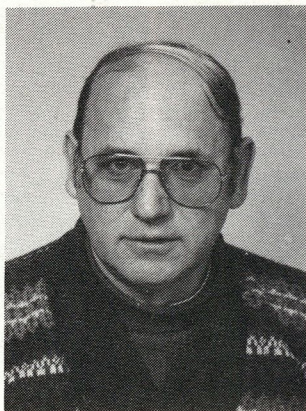
Stane 525—598,— gld. Javite se pri našem sodelavcu g. Adu Hamersu.

švedska

● *Potujoča knjigarna.* — Januar je mesec verskega tiska. V Sloveniji marsikakšna župnija priredi razstavo različnih izdaj Svetega pisma ter knjig verske in duhovne vsebine in ponudi župljanom priložnost, da si kaj od tega nabavijo. Zakaj ne bi tudi Slovenska misija v Göteborgu postavila na ogled celotnega zaklada knjig iz svoje knjigarne?!

Za začetek je bila izbrana tretja nedelja v januarju, saj je sredi meseca slovenska maša v bližnjem, 160 km oddaljenem Jönköpingu in doma v Göteborgu. Kar žalostno je bilo videti, da je ravno to nedeljo tako v Jönköpingu, kakor tudi v Göteborgu prišlo tako malo ljudi k maši, v Jönköpingu komaj pet, v Göteborgu pa tudi ne več kot dvajset. Bila je to ena od suhih nedelj, ker je razsajala gripa, tista prava in tudi ona, ki jo povzroča virus brezbrzičnosti. Saj bi prišel, če se bi spomnil, pravi ta ali oni. Kdor ni navajen vsako nedeljo iti k maši, kaj rad pozabi tudi na slovensko, ki jo imamo enkrat na mesec. Zanimanje, ki ga je razstava vzbudila,

Rajni Vinko Hozjan iz Stockholma.

Rajni Oto Zorman iz Göteborga.

pa je pokazalo, da trud ni bil zaman. Nekateri so si izbrali po tri, štiri knjige in več.

Ko sem se 23. januarja že z nekoliko zmanjšano zalogo napolnil v Örebro, Stockholm in Köping, je bilo knjige možno zložiti v en kovček in štiri potovalke. Po tem, s kakšnim veseljem so se v Stockholmu po maši podali na ogled in tudi nakup knjig, je moč soditi, da Stockholmcani po svoji bralni kulturi prekašajo večino drugih rojakov na Švedskem. Pri maši smo molili za pokojnega Vinka Hozjana, ki so ga na silvestrovo pokopali v Odrancih. S hvaležnostjo smo se ga spominjali ne le kot zvestega bralca beril pri maši, ampak kot ljubitelja dobre knjige. Vedno, kadar smo prišli skupaj, se je zanimal, če je na razpolago kakšna nova knjiga za njegovo knjižnico. Tako kot še marsikateri rojak, si jo je tudi on obogatil že s knjigami, ki jih je iz

Slovenije in iz Koroške na Švedsko navozil p. Janez Sodja.

● *Slovo.* — Kot strela z jasnega je 28. januarja, na četrtek popoldne med Slovence v Göteborgu udarila žalostna novica o smrti 48-letnega Ota Zormana. Po uspešni operaciji na ledvicah ni imel več težav s svojim zdravjem. Tege dne se je s svojim avtom odpeljal na zdravniško kontrolo v bolnico. Med potjo mu je ugasnil motor. Kot izkušen mehanik ga je hotel popraviti in pri tem tako nesrečno stopil na ledeno cesto, da ga je spodneslo, z glavo je udaril po tleh in obležal na mestu mrtev. Rajni je bil rojen v župniji Sv. Marjeta ob Pesnici 7. januarja 1945. Leta 1963 se je poročil in 1971 s svojo družino prišel v Göteborg na Švedskem. Kjer je mogel, je s svojo pridnostjo in spretnostjo priskočil na pomoč svojim rojakom in znancem. Njegov nasmeš je vedno izžareval optimizem in s svojim čutom za humor je povsod ustvarjal sproščeno vzdušje. Pokopali so ga 17. februarja v Jarenini v Slovenskih goricah. Predno so ga odpeljali v domovino, na katero je bil tako srčno navezan, smo se na god Lurške Matere božje ob 3. uri popoldne z mašo zadušnico v Göteborgu poslovili od njega. Kljub temu, da je bil to delovni dan in so bili mnogi zadržani zaradi službe, so naši rojaki, pa tudi njegovi sosede skupaj s sodelavci iz Volva, kjer je bil vsa leta zaposlen, skoraj do zadnje klopi napolnili prostrano cerkev Kristusa Kralja, tako Švedi kakor tudi priseljenci iz Hrvaške, Turčije in od drugod. Naša skupna molitev se zliiva v eno samo prošnjo k Bogu za srečo večne domovine rajnemu Otu in za tolažbo in moč njegovi ženi Greti, sinu in hčerki, vnučkom ter sestri Milici na Švedskem in bratoma doma v Sloveniji.

Kot vsako leto bodo tudi letošnji diakoni, ki bodo konec junija 93 posvečeni v duhovnike, poromali v Sveto deželo in sicer v februarju. Za to pa morajo zbrati 15.000 nemških mark. Prek NAŠE LUČI se obračajo na rojake v tujini za denarno pomoč, za katero se že vnaprej najlepše zahvaljujejo.

Denar je treba nakazati na naslov:

**DIAKONI
BOGOSLOVNO SEMENIŠČE
Dolničarjeva 4, 61000 Ljubljana**

prezračevanje

SMO SLOVENCİ RES ČUDEN NAROD?

Bojim se, da bomo predsednika Kučana kmalu slavili kot idol, podobno kot smo Tita, Stalina, oziroma kot so Nemci malikovali Hitlerja, Italijani Mussolinija, Španci Franca in drugi svoje diktatorje.

Res, kaj lahko naredijo tisk in drugi mediji. Iz Kučana, ki je bil čisto navaden komunistični aparatčik, so naredili nenadomestljivega človeka, skratka, počasi se bliža čas, ko bomo v tranzu ploskali in če — Bog ne daj! — umre, na silo jokali, kot so pred dvanajstimi leti za pokojnim diktatorjem Titom.

Stranka, ki je najbolj nasprotovala samostojni Sloveniji, je dobila največ glasov (op. Liberalna demokratska stranka, LDS). Res, čudni smo Slovenci. Res je od teh 23 odstotkov glasov najmanj 14 odstotkov glasov južnih bratov, ki so po hitrem postopku in na vztrajno zahtevo poslancev LDS (oziroma naslednikov ZSMS) dobili slovensko državljanstvo. Vseeno ni normalno, da je približno 9 do 10 odstotkov Slovencev glasovalo za stranko, ki je z vso močjo delala proti interesom slovenskega naroda. Spet smo tam: povzdiganje Drnovška in nenehno uvrščanje njega med priljubljene Slovence ter drugi realsocialistični prijemi so zapeljali 9 odstotkov Slovencev, da so glasovali za tiste, ki so zavirali našo osamosvojitve.

Ker ima bivša skojevska organizacija (oziroma ZSMS) 22 poslancev, bomo štiri leta prenašali vladavino tistih, ki so se trudili, da bi nas pripeljali nazaj v južni pekel. Zato, dragi Slovenci, dobro premislite, za koga ste glasovali, in tudi, komu služijo vse lestvice priljubljenih.

Mediji lahko naredijo iz najbolj negativne osebnosti malika, in, obratno, iz poštenega človeka negativca. Na zadnjih volitvah so zmagali mediji in ne

stranke in njihovi programi: 90 odstotkov novinarjev se je šolalo v komunizmu, ta pa potrebuje osebnosti za malikovanje. Narodu pišejo usodo mediji, on pa naseda. Nekateri pa si manejo roke ob naši naivnosti!

Alojz Dragoš, Ljubljana — DELO, Ljubljana, 7. 1. 93.

PO TV O GOLEM OTOKU

13. januarja je bila na naši televiziji odlična oddaja v živo o Golem otoku in s slučajno preživetimi zaporniki.

O „neopredeljeni“ televiziji tole: Ali ni čudno, da te enkratne oddaje ni pripravila „pet minut“ prej, to je pred volitvami? Tako bi lahko volivce, ki se niso mogli opredeliti, precej razsvetlila, da bi sprevideli delovanje Velikega brata, ki še živi, še deluje in se spet oživlja.

V oddaji smo slišali približno tole: „Hitler in Stalin sta bila zločinca, saj sta pobila in pomorila toliko milijonov ljudi; toda Tito je bil večji zločinec — saj ni moril samo fizično, ampak tudi duhovno, ko je po zaporih, predvsem pa na Golem otoku ljudi spreminjal v kriminalce in zveri.“ V tako imenovani prenovljeni državi visi v zasebnih in javnih prostorih še veliko Titovih slik. Tudi v tovarni ob železnici v Mostah, ki je bila kalilnica predvojnih komunistov, je še Titova slika. Vso oddajo je tudi preveval trikotnik PARTIJA-TITO-UDBA.

Še to. Naš Veliki brat je dal člansko knjižico samo zamrzniti. Nerazgledani volivci so mu zlahka nasedli.

France Cerar, Radomlje — DELO, Ljubljana, 20. 1. 93.

PO VOLITVAH

Časopisi o nekaterih kandidatih kratko malo niso pisali. V vseh medijih je v precejšnji meri še vedno zaposleno

osebje iz časov komunistične vladavine.

Volilno kampanjo so financirali iz treh virov: iz državne finančne podpore, iz strankarskih članarin in iz prispevkov sponzorjev. Prispevki so izvirali večinoma iz „družbenih“ podjetij, katerih upravitelji (navajeni zahtevati „moralne kvalifikacije“) so bili mnenja, da imajo pravico uporabljati denar podjetja za podporo strank in kandidatov po svojem okusu.

Kako lahko nekdo glasuje za zadnjega voditelja KP (Kučana), ki je zazna-

slovenske radijske oddaje

- **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m
ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopoldne
ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m ter
5995, 6130 in 7130 kHz
- **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah
9.61, 11.78, 15.235 MHz
ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frekvencah
vsak večer
18.30—19.00 na frekvencah
6.05, 9.77, 11.78,
15.315 MHz ter 49.59,
30.71, 25.47 in 19.59 m
- **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekvencah
41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro
4.45—5.00 na istih frekvencah.

movana s preganjanjem, terorjem in neuspehom, je vprašanje. Da bi bilo vse skupaj še slabše, je g. Kučan za predsednika svojega volilnega osebja imenoval prof. Zdenka Roterja, ki je osebno zasliševal Ljuba Sirca na procesu, v katerem je bil eden izmed soobtožencev ustreljen.

Vsakogar, ki sproži vprašanja o preteklem ravnanju partije, imenujejo **revanšist**, čeprav ne zahteva nobene kazni za krivce, ampak le obsodbo krivičnih dejanj, da se ne bi ponovila. Znova in znova nam govorijo, da je treba gledati v prihodnost.

Pozabljeno je, da je vojska, ki je kratko poskusila nadzorovati Slovenijo, bila v resnici **partijska vojska**, ki ni služila državi temveč partiji, katere predsednik je bil v Sloveniji Kučan. Kot tak je prispeval k ideološkemu urjenju vojske, ki se je kasneje pod vplivom tega urjenja obnašala zverinsko. Če bi zares uvidel napake komunističnih načinov ravnanja, bi se lahko začel pogovarjati z oficirji, s svojimi partijskimi tovariši, preden je vojska zapustila kasarne.

Dr. Ljubo Sirc — SLOVENEK, Ljubljana, 23. 1. 93.

OSEBNOST LETA

Val 202 in reviji JANA in NEDELJSKI DNEVNIK so imeli akcijo **Izbiramo osebnost leta**. Le kakšne zasluge ima Milan Kučan, da bi bil Slovenec leta? Nasprotno mislim, da bi g. Kučan s svojim odstopom prispeval k spravi med tistimi, ki smo dolga leta težko prenašali komunistični jarem, in tistimi, ki so imeli privilegije in so mu še danes privrženi.

Kučan nas namreč vse preveč spominja na tiste čase, ko smo kot drugače misleči doživljali **mnoge krivice**.

— Kot mlada učiteljica sem dobila prvo službo visoko v *hribih*, medtem ko so jo moje kolegice, članice partije, dobile v domačem kraju oziroma v mestu in vaseh pod dolinah.

— Brez „političnih kvalitiet“ sem težko dobila *stanovanje* za svojo družino. Pri napredovanju se je vedno zataknilo, ker so mi manjkale točke za politično delo.

— Ves čas me je strašno bolelo, ker smo morali učitelji kar naprej *preverjati*, kdo od učencev hodi *k verouku*, in o tem poročati ravnatelju.

— Otroci učiteljev so morali *skrivaj sprejeti zakramente*.

— Seveda so bili tudi učitelji, ki so se *znašali nad učenci*, če zaradi verouka kdaj niso naredili naloge.

— V slabem spominu mi je ostal tudi dan prosvetnih delavcev, ko nam je govoril g. Kučan in so prejeli *pohvalo in nagrado* le tisti, ki so bili „moralno-politično“ visoko nad ostalimi.

— In kaj vse smo morali tiste čase *vtepati otrokom v glavo*, *koliko neumnosti*, *laži*. Danes me je sram, ko srečujem te ljudi.

Res, učitelji dobro vemo, kakšne so bile zahteve partije do šolstva. In **danes so na oblasti spet nekateri iz tistih časov**. In nekateri Slovenci jih še vedno občudujejo, nikakor ne morejo spregledati. Petinštirideset let pranja možganov je dalo svoje. Tudi medijska politika, ki je še vedno v veliki meri v njihovih rokah, veliko pomaga. Proglasio jih za Slovence leta, poštene, pokončne pa obrekujejo in napadajo.

Francka Jug — SLOVENEK, Ljubljana, 25. 1. 93.

PREPOZNO, TOVARIŠ PREDSEDNIK!

Vaše srčne želje po enotnosti v podporo **novi vladi** so sicer realne, vendar ste jih izgovorili vsaj kakšno leto **prepozno**. Da bi vam človek lahko vsaj malo verjel, navedite razlog, zakaj niste dali podpore že naši prvi vladi, pač pa ste aktivno sodelovali pri njenem rušenju.

Videti je, da čas demokracije **spet** nadomešča **čas enoumja** in to — komunističnega, oprostite, prenoviteljskega. Mednje sodi tudi kulturno čaščenje dogodkov v času partizanščine. Vse to meji že na pretiravanje: komunistično „epopejo“ vedno bolj stopnjujete.

Če ste resnično za spravo in ker vedno ponavljate, da se ne smemo ozirati nazaj, da je treba pozabiti razne Teharje, Kočevski rog itd., potem vas prosim, da nam, ki nismo bili zaznamovani z rdečimi knjižicami in ki obsojamo, kar se je dogajalo v času komunistične diktature, prizanesete z obujanjem narodove nesreče.

Kot veste, tujina ne verjame vaši penovi — za vas imajo zahodni mediji še vedno naziv komunistični prenovitelj — doma vam verjamemo še manj. Na cestni nas še vedno „pozdravljajo“ in nam grozijo kipi Kidriča, Kardelja itd. — verjetno v svarilo, če ne bomo spet „enotni“. Še v bolj primitivnih vzhodnih režimih so te čuvaje revolucije pospravili v muzeje, pri nas pa, **namesto da bi obsodili ljudi**, ki so krivi množičnih zločinov tudi po vojni, **jih nagrajujemo** z visokimi pokojninami. Ali bo res potrebna nova revolucija za popravo krivic?!

Andrej Novak — SLOVENEK, Ljubljana, 27. 1. 93.

PRIČA O DRAŽGOŠKI BITKI

Spomini na dražgoško bitko 10. januarja 1942 so žalostni spomini na

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU SLO-61000 Ljubljana, Poljanska 2, tel. (061) 454 246, 132 075 faks 446 135

preteklost. Natanko pred dvajsetimi leti mi je o njej spregovoril partizan, ki je bil priča dogajanju na Dražgošah:

„**Te bitke sploh ni bilo.** Partizanska izvidnica je bila v zaklonu za skalo nad Dražgošami. Tudi sam sem bil v tej izvidnici. Prosil sem svoje tovariše, naj ne streljajo na nemško patroljo, ki je prihajala mimo. Pokosili so z rafali nemško patroljo, mene pa kot izdajalca privezali z rokami na hrbtu k bukvi. Že sem zagledal dolgo kolono nemške vojske, ki se je vila proti Dražgošam. Po čudežnem naključju sem se rešil in se skril ter strahoma opazoval, kaj počenjajo Nemci. **Partizanska izvidnica se je že zdavnaj razbežala.** Ostali so stari ljudje in žene ter otroci. Vse so Nemci nagnali v šolo, nanosili slame, polili z bencinom in zažgali. Gorele so Dražgoše. Te opevane bitke pa sploh nikoli ni bilo.“

Ta očividec dogodka je kasneje zbežal na Koroško, sicer bi ga partizani ubili.

In zakaj ni bil narejen film? Gotovo ne zato, ker ne bi bilo denarja. Videti je, da je bila ta „zgodovinska bitka“ še ena izmed mnogih zavoženih bitk partizanske taktike, v katerih je nedolžno ljudstvo trpelo tako zaradi Nemcev kot tudi zaradi partizanov.

Anton Štravs — SLOVENEK, *Ljubljana*, 1. 2. 93.

OF IN REVOLUCIJA

Slovenski pisatelj v Argentini **Zorko Simčič** je na vprašanje o svojem odnosu do OF in revolucije povedal med drugim tole:

Kateri Slovenec — vsaj kar sem jih jaz poznal — ni bil proti okupatorju? Kdo ne za kako osvobodilno organizacijo? Dovolj je bilo, da nisi bolehal za revolucijsko romantiko, da so se ti kmalu pričele kazati pege na OF in kasneje vsa kruta resnica. In to je postajalo vedno jasnejše, pa čeprav si imel znanca, ki so vstopali v OF iz resnično narodnoosvobodilnih namenov.

Dokončni udarec v oči sem dobil **ob umoru študenta Kiklja**, ki sem ga dobro poznal še iz Maribora. Vsak dan sva se srečavala v Ljudski kuhinji na Streliški ulici in tako tudi na dan, ko

so ga ubili — in to komaj nekaj metrov od mene. Jaroslav Kikelj. Čist človek. Slovenec, ki bi za slovenstvo in krščanstvo dal življenje, fant, ki ga dolga leta poznam — kako verjeti, da je izdajalec? Še posebej, kako verjeti njim, ki so ga likvidirali, če dan zatem sošolec-komunist prinese v razred fotografijo Kiklja v . . . fašistični obleki! Pogledal sem jo, zmajal z glavo. Pa se tudi nasmehnil sošolcu, ko sem mu namignil, da je obleka fašista osvetljena z desne, Kikljev obraz pa z leve. „Ti! Pazi se!“ mi je zagrozil.

DELO, *Ljubljana*, 4. 2. 93.

KUČAN IN PETERLE PRI PAPEŽU

Predsednik Republike Slovenije **Kučan** je bil v spremstvu zunanjega ministra **PETERLETA** 19. februarja na prvem uradnem obisku v **Vatikanu**. Sprejel ju je papež. Papež in Kučan sta se pol ure pogovarjala sama.

V javnem nagovoru je **papež** povedal v slovenščini med drugim tudi tole: „Vašega današnjega obiska sem posebej vesel tudi zato, ker izraža in potrjuje starodavne vezi vere, ki povezujejo večino slovenskega ljudstva s katoliško Cerkvijo.“

Papež je še rekel, da je državna samostojnost sicer pomembna, ne pa absolutna vrednota; da lahko Slovenija računa z dejavnim sodelovanjem katoliške skupnosti, ki ne zahteva zase nobenih posebnih pravic in se noče vtika-

ti na področja, za katera ni pristojna; in da Cerkev išče samo svobodo za oznanjevanje evangelija, nima pa nikarkršnih političnih želja.

Na tiskovni konferenci v Ljubljani sta Kučan in Peterle pogovore s papežem, predsednikom Italije in vatikanskim državnim tajnikom ocenila pozitivno.

Kučan je povedal, da je bil obisk priložnost za uradno zahvalo papežu, ki sta ga tako papež kot Sveti sedež pokazala v jugoslovanski krizi in še posebno pri uveljavljanju samoodločbe slovenskega naroda in prizadevanju za mednarodno priznanje.

Peterle je dejal, da je bil obisk pri Svetem sedežu izjemnega pomena za slovensko državo in njene odnose z Vatikanom. Sprejema se je udeležilo 58 od 75 akreditiranih veleposlanikov pri Svetem sedežu, štirje kardinali in visoke italijanske osebnosti (npr. senator Andreotti in bivši italijanski predsednik Cossiga).

ODGOVORNOST JAVNIH OBČIL

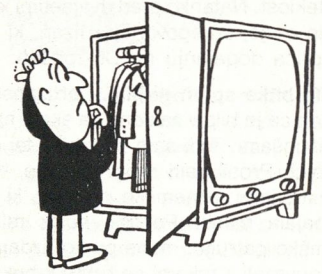
Nekaj enostavnih pasti se večina slovenskih volilcev na zadnjih volitvah ni zavedala. Poglejmo jih nekaj:

● VLOGA OBČIL

Občila so pri zadnjih volitvah odigrala pomembno, toda **perverzno vlogo**. Minister Janša trdi, da so za zmago le- (dalje na strani 35)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● LEŽEČE TISKANE BESEDE ZAMENJAJ Z VPRAŠALNIMI ZAIMKI.

- *Žeblije* ima najbrž sosed.
- Z *Juretom* sva se dolgo menila.
- *Papigi* je dala jesti.
- Moj *stric* je kovač.
- Od tvojega *vpitja* me bolijo ušesa.

● DOPIŠI MANJKAJOČE OZIRALNE ZAIMKE

- ... molči, devetim odgovori.
- ... ni, še vojska ne vzame.
- ... je kača pičila, se boji zvite vrvi.
- ... je Bog dal, tega naj se človek ne brani. — ... ni grbast, je pa trobast.

● STAVKE DOPOLNI Z NEDOLOČNIM ALI NIKALNIM ZAIMKOM.

- ... ni brez ... dobrega.
- Rad bi vam ... povedal.
- Hoteli so nas ... obdolžiti.
- Na poti nisem srečal ...
- Ne, v malhi nimam ...

● IZBERI NEDOLOČNI ALI POLJUBNOSTNI ZAIIMEK.

- (Koga — nekoga) moraš imeti rad.
- Potem pa še (nekomu — komu) (nekaj — kaj) zaupaj.
- Če ti ni (nekaj — kaj) všeč, se pritoži pri očetu.
- Naj že vendar (nekdo — kdo) pove (nekaj — kaj) zanimivega.
- Vedeti moramo, čemu (nekaj — kaj) delamo.

● ZAMENJAJ POVEDNE SEDANJIKE Z VELELNIKI (v 2. os. mn.).

- Sesekljamo čebulo.
- V kozico vlijemo malo olja.
- Kozico postavimo na štedilnik.
- Ko je olje vroče, vržemo vanj čebulo.
- Dodamo žlico paradižnika.

● NASLEDNJE SEDANJIKE SPREMENI V VELELNIKE (v 2. os. edn.).

- Gledam, imam, rečem, stolčem, spečem, postrežem, ujamem, snamem, vzamem, grem, vem, sem.

● POSTAVI VEJICE, KJER JE TREBA.

- V živalskem vrtu smo videli slone žirafe medvede leve in tigre.
- Vse je pojedel a je še lačen.
- Pravi da veliko dela dobro zasluži zadovoljno živi.
- Človek ki veliko govori veliko ve ali veliko laže.
- Ded je skomignil z rameni češ da ne ve kaj bi rekel.

● POSTAVI VEJICE, KJER JE TREBA.

- Gredoč iz trgovine se je mama ustavila še na trgu.
- Pijanček je padel v kad polno vina.
- O tem je potem to sem sam slišal dolgo govorila vsa vas.
- „Kajpada“ je rekel Miha „je bilo na njegov račun veliko smeha.“
- Rok Rak moj ded je bil doma z Rake.

vinko beličič moje rodine

(odlomek)

O moje Rodine, kako vas je ustvaril Bog!
Češminje, leščevje, apnenec beli, brinje;
za dragami bohotna trava živ spomin je
na deda, na peharje, delo velih, trudnih rok.

Za skednjem gošča: divje rože in kraljestvo gnezd —
in cvetje drenovo — in vetra topli dihi — —
Muževnega rastinja vonj se v prošnji tihi
daruje božji luči sonca, meseca in zvezd.

In kosi vsak večer so na vršičih in pojo,
a drugi dan tepo se vetri kakor živi
in v mavrico se skriva sonce pred nalivi —
in črne letve z vrh slemena vdano zro v nebo.

Ob trtju kutina razkrila je svoj bajni kras.
Da sem čebela, do noči bi srkal cvete,
povračal se ob zori v hrame svoje svete,
brezkončne himne svatbene bi vriskal, pel moj glas.

Nad gredami je mati sključena: krompir sadi,
zdaj zdaj cvetoči in žujnjavi vrt pogleda
in prosi Stvarnika za sad — in lica bleda
se stožijo: Velika noč je tu, a njega ni.

● POPRAVI NAPAKE.

— Pravkar izišla knjiga, izključiti, izdvojiti koga iz družbe, smena, izmolžen, polica je pribita iznad vrat, gamsi so se pasli iznad pečine, iznajdel, iznašati očitke komu, iznašati predloge, iznesti očitke proti komu, iznesti vprašanje, iznesti predlog, iznos vseh dohodkov, naobražen, v izogib posledic, vodo sem izparela, igra je lepo izpadla, naloga je slabo izpadla, izpit položiti, izpit polagati, na izpitu biti, na izpitu pasti, pes leži izpod mize, izpod te cene ne dam, otroci izpod enega leta, vzpodbosti, vzpodbuditi, vzpodbuda, vzpodbuden, voz je stal izpred hiše, iztrošen, dati izraza veselju, izvanreden, zriniti koga iz hiše, izseljeniški, izstaviti potrdilo, izstavljen račun.

● PO DVE ENOSTAVČNI POVEDI STRNI V VZROČNO PRIREDJE (z vezniki kajti, saj, sicer).

PRIMER: Pospravi perilo. Pripravljaj se k dežju. — Pospravi perilo,

kajti k dežju se pripravljaj.

- Dajte mi kaj za pod zob. Po želodcu mi kruli.
- Naj napiše. Zna.
- Nehajte razgrajati. Znorel bom.
- Ne dam mu. Niti zahvaliti se ne zna.
- Učite se. Na izpitu boste padli.

● PO DVE ENOSTAVČNI POVEDI STRNI V POJASNJEVALNO PRIREDJE (z vezniškimi besedami: to je, to se pravi, in sicer, in to).

PRIMER: Marjanov oče je umrl in sicer se je ubil v hribih.

- Majda je prišla domov vsa blatna. Avto jo je oškropil.
- Ameriški gozdovi so bili lovišča traperjev. Traperji so lovci na medvede, lisice ali kune zaradi njihovega krzna.
- Nenadoma je zatulila sirena. Ob treh ponoči.
- Nastavili smo limanice. Limanice so z lepivom namazane veje.
- To je Prešernova pesem. Iz njegovega prvega obdobja.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

● **ODVEČNI ZAIMKI:** Ne vem, kaj naj storim. Če sem slabe volje, je pri hiši hudo.

● **USTREZNI ZAIMKI:** Vprašali smo Nandeja, on gobe pozna. Zagledali smo bajto, ta se je bila že skoraj sesula. Prosili smo Jaka, on je pa našo prošnjo odbil. Ne boj se morja, to ti bo gotovo koristilo. Zaupaj Mihu, on zna molčati.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Idiot; ikre, ikr; imeti, v čast mi je, imetje v dobro, imeti v dobrem ali na dobrem, imetnik, imetnica, imperializem, imperialist, v hiši in okoli nje, na strehi in pod njo, pred vojno in med njo, iniciativa, iniciator, injekcija, ni jim do vodovoda, internacionala, dobi se, enosmerni tok, Italijan, ura prehiteva, gre za kaj; stal je za, pod, nad, pred mano; zdaleč, izdolben, izgovarjava; zgubiti čast, ugled, težo, vpliv, veljavo; izguba krvi, teže.

● ODVISNI GOVORI SPREME-

NJENI V PREME: — Prvi fantek vpraša drugega: „Ali imaš fračo?“ Drugi odgovori: „Ne.“ Prvi vpraša drugega: „Ali znaš plavati?“ Tudi zdaj odgovori drugi: „Ne.“ Potem pravi prvi drugemu: „Če je tako, vedi, da si butec.“

● **VSTAVLJENI VEZNIKI:** Vodite nas vi, ker pot bolje poznate. Piši Mateju, če nam lahko preskrbi posojilo. Obiskal sem ga in mu dal denar, potem pa odšel. Odšel sem v naravo, kjer pa nisem našel miru, ampak sem postal še bolj nemiren. Pametno izrabi čas, ker boš moral dati odgovor.

● **ZAMENJANE NAGLASNE OBLIKE ZAIMKOV:** Mama je bila zame zelo dobra. Čaj čaka nate. Ko je veverica prihitela do drevesa, je splezala nanj. Nanj se le oziraj! Kepa je priletela točno vanjo.

● **OSEBNI ALI POVRATNI OSEBNI ZAIMEK:** Gledal sem okrog sebe. Ne vrti se samo okrog sebe. Očeta sem povabil k sebi v mesto. Potem sem ga imel lep čas pri sebi. Sebi samemu sem odveč.

izražajmo se lepo

Koraki se bližajo. — Bliža se rešitev. — Ženska se bliža tridesetim. (= Kmalu bo stara trideset let.) — Dan se bliža (h) koncu. — Bliža se mi konec. — Jamice na licih so naznaje bližajoči se smeh.

o

V očeh se ji bleščijo solze. — Okna se bleščijo v soncu. — Kuhinja se kar blešči od snage. — Sonce se blešči. — Bleščal je pred družbo kot duhovitež.

o

Bleščeči zobje. — Bleščeča belina snega. — Z bleščečimi očmi je strmela vanj. — Bleščeča domišljija. — Bleščeč uspeh. — Napovedujejo mu bleščečo prihodnost. — Branilec je bleščeče branil obtoženca.

o

Bliski švigajo in nas slepijo. — Kot blisk je planil jastreb med kokoši. — Novica se je raznesla ko blisk. — Iz oči mu švigajo jezni bliski. — Oči (se) mu bliskajo od jeze. — Veselo bliska s črnimi očmi. — Bliskala je z očmi po ljudeh. — Beli zobje se ji bliskajo izza rdečih ustnic. — Kolne, da se vse bliska. — Tepejo ga, da se mu kar bliska pred očmi.

o

Ne poznam ga (od) bližje. — Prišli so od blizu in daleč. — Sprl se je z nami, pa ga ni več blizu. — Ne dá nikomur blizu. (= Je nedostopen.) — Nihče mu ne more blizu. (= Je na takem položaju, da mu nihče ne more škodovati s svojo kritiko.) — Mati mu je bolj blizu kot oče. — Rod je blizu na tem, da izumre.

Slomškovo prosvetno društvo „Slovenski dom“ v Zagrebu

Slovence v državah, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije, moramo šteti posej tudi med izseljence ali zdomce. Predvsem po večjih mestih so bili že od nekdanj prisotni tudi naši rojaki. Po letu 1918, v prvi državi, ki je povezovala vse narode od Makedonije do Slovenije, se je začelo močnejše, deloma načrtno naseljevanje Slovencev na Balkanu. Potrebovali so jih na raznih ustanovah: v gospodarskih podjetjih najrazličnejših vrst, v zdravstvu, politiki, šolstvu, itn. Med njimi je bilo precej redovnic in duhovnikov, ki so pomagali pri duhovni oskrbi malostevilnih katoličanov in izseljenih rojakov. Na Hrvaškem je bilo največ Slovencev naseljenih v Zagrebu in na Reki. V obeh mestih so bili med seboj tudi precej povezani. Imeli so svoja društva in so pridno in vztrajno gojili svojo kulturo.

Tudi v drugi, pravkar nesrečno razpadli Jugoslaviji (po zaslugi komunistov), so obstajale te skupine, vendar

so bolj ali manj životarile. Malo smo vedeli o njih. Tudi med njimi so se zgubliale vezi. Zbudile so jih spet povsem spremenjene razmere. Nenadoma so postali izseljenci. Zbudile so te spremembe tudi našo matično deželo in njeno skrb za svoje ljudi, ki jih sedaj seveda moramo označiti kot Slovence na tujem. Hrvaška je država kakor Slovenija. Med njima bo lahko enkrat zelo odprta meja, da se bo komaj čutilo to, kar je danes seveda eden največjih problemov: jasna ureditev meja, vzpostavitev in dvig vrst povezav med sosedama na mednarodno pravno raven. V interesu obeh narodov, predvsem ljudi ob meji, pa je gotovo velika odprtost meje, saj to zahtevajo vezi na vseh področjih od gospodarstva do kulture.

Za nas slovenske razseljence po Evropi in v svetu je seveda prav tako potrebno, da se zanimamo za rojake, ki se nam do včeraj ni posvetilo, da delijo z nami podobno usodo. Razumljiva je tudi njihova želja, da se povežejo na

vrenje v slovenskem kotlu

(nadaljevanje s 13. strani)

redijo bistveno več, kot so iz prve. Morda je dobro tudi to, da niso dobili ne šolstva ne kulture, ker je tako vnaprej onemogočena tista stara, oguljena in izmišljena trditev o novem enoumju. Prednost te vlade je gotovo ta, da miselni spori ne bodo prodrli na površino, kot so v Peterletovi vladi po zaslugi demokratov.

Opozicijske stranke so vsaka po svoje ostale v čudnem položaju:

— *Demokrati*, ki so gradili na svojih zgodovinskih zaslugah in ki so svojo volilno bazo iskali med direktorji, bodo to bazo izgubili, ker so ostali brez vzvodov oblasti. Njihovi volilci so blizu volilcem LDS, zato je velika možnost, da

bo Demokratska stranka doživela hudo notranjo krizo. Karieristi jim bodo pobegnili tja, kjer bo kariera možna.

— SLS bo težko našla sogovornike pri Demokratih in *Jelinčičevih nacionalistih*. Slednji se že delijo in cepijo, zato je obstoj te stranke skrajno vprašljiv. Tudi napetosti znotraj *Zelenih* so tako velike, da s to stranko že nekaj časa ni mogoče računati. SLS lahko čaka na Jelinčičeve odpadnike in na Zelene ter upa, da se bo SKD spotaknila. Mednarodna usmeritev SLS ostaja v odvisnosti od SKD, zato je njen sedanj položaj prej neugoden kot ugoden. Vsekakor imajo stranke v vladi več možnosti za enoten nastop kakor pa stranke v opoziciji, zato bo SLS morda žalovala, zakaj ni storila vsega, da bi prišla v vlado.

Ivan Štuhec — NEDELJA, Celovec, 7. 2. 93.

nek način s Slovenci drugod izven domovine.

Na uredništvu Naše luči smo se razveselili glasu, ki nas je dosegel že proti koncu lanskega leta iz Zagreba. Slomškovo prosvetno društvo „Slovenski dom“, ki je bilo ustanovljeno v dvajsetih letih tega stoletja (1927), se je predstavilo s kratkim opisom svojega delovanja v preteklosti in predvsem seveda v sedanjem času. V spremnem pismu beremo, da so bili pobudniki za nastanek društva slovenski duhovniki, ki so bivali v tistih letih v Zagrebu. Njihova imena so še vedno v častnem spominu bodisi v arhivskih aktih o začetkih in delovanju društva bodisi v hvaležnem spominu današnjih starejših članov društva. To so g. Gregorič, g. Mihelič, g. Strašek, predvsem pa prvi buditelj in ustanovitelj društva g. Janez Hladnik (vsi duhovniki). V brošuri, ki so jo izdali z namenom, da bi se predstavili v slovenski matični deželi, kakor tudi med Slovenci v svetu, so objavili glavne utrinke društvenega življenja do današnjih dni.

Društvo Slovenski dom deluje že 65 let. V tem času je bilo v društvu aktivnih nad 6000 ljudi. Seveda danes njih članstvo ni zelo številno. Zaradi političnih razmer in dogajanj v zvezi z vojno je komaj mogoče natančneje določiti število zainteresiranih članov. Štejejo mednje okrog 200 navdušencev, ki so se vključili in obnavljanje in poživljanje delovanja društva. Niso pa zamolčali tudi poraznih razmer, v katere jih je potisnilo duhomorno vzdušje pod oblastjo komunizma. Ta je hotela narediti iz vseh narodov le eno jugoslovansko nacijo in je bila do takšnih skupin seveda neprijazna.

Društvo je danes „kulturna ambasada Slovenije“ in predstavlja Slovencev tam domovino v malem. Vsakemu rojaku želi biti v oporo. Obnovili in poživili so naslednje kroge kulturnega delovanja društva: imajo pevski zbor, literarno skupino, knjižnico, pouk slovenskega jezika, slovensko mašo dvakrat na mesec. Prav tako pa vodstvo poudarja društveno nalogo in svoje poslanstvo, da vsakemu zainteresiranemu predstavi svojo drago domovino Slovenijo. V ta namen so se od leta 91 naprej pomnožile na pobudo društva najrazličnejše oblike sodelovanja med kulturni-

ma skupinama iz Slovenije in Hrvaške.

V društvu samem se je marsikaj spodbudilo ob spremembah zadnjih let. Začutili so potrebo po večji medsebojni povezanosti, ker so postavljeni z ustanovitvijo novih držav v povsem novo pravno situacijo. Zato so že leta 91 sprejeli nov statut in pravilnik dela. Društvo je s tem določilo svojo prvenstveno nalogo v kulturnem delovanju. Tako se je poživilo delo v skupinah, ki je stalno obstajalo ali pa so ga obnovili. Te skupine so: mešani pevski zbor, gledališko-dramska skupina, literarno-scenska skupina, športna, glasbena (orktester harmonikarjev), plesna, rock'n'roll in samostojna skupina študentov. V letu 92 so obhajali in praznovali slovenski kulturni praznik, spomnili so se obletnice smrti Dunant Henryja, ustanovitelja humanitarne organizacije Rdeči križ, dan slovenske državnosti, 130-letnico smrti škofa A. M. Slomška. Organizirali so nastope nekaterih glasbenih skupin v Zagrebu: koncert Glasbene akademije, moški pevski zbor „Rogaška Slatina“, oktet ljubljanskih bogoslovcev, ... Vsako leto imajo najmanj eno gledališko predstavo. Pripravili so spet razstave, literarne večere s slovenskimi pesniki ali pisatelji, predavanja.

Stiki z matičnim narodom se krepijo seveda tudi z nastopi in raznih prireditvah v Sloveniji. Predvsem so seveda to nastopi kulturniških skupin. Zavzeli so se pa tudi za sodelovanje in zastopanje Slovencev na Hrvaškem pri Svetovnem slovenskem kongresu in drugih ustanovah, ki so si zadale nalogo ohranjanja in podpore slovenstvu in Slovincem v domovini in izven nje. Posebej društvo skrbi za slovenske študente v Zagrebu. Navezali so stike z Univerzo in študentsko organizacijo v Ljubljani. Nastal je Klub študentov, ki bo zastopal interese študirajoče slovenske mladine in bo nastopal samostojno v okviru društva. Uspelo jim je navezati stike tudi z mednarodnimi študentskimi klubi in združenji tako v Trstu in na Dunaju.

Društvo je dalo tudi pobudo za dogovor med vsemi slovenskim društvom Zvezi Slovencev v R. Hrvatski. Ustanovljena je bila že lani. Cilj delovanja Zveze je seveda medsebojna pomoč društev v nalogah, ki jih nosijo za Slo-

vence v tej državi. Sedež Zveze je na Reki, prvi predsednik je g. Vinko Žibert, podpredsednik pa g. Bogdan Rupnik, ki je obenem tudi predstavnik Zveze v Svetu nacionalnih manjšin pri Uradu za mednacionalne odnose vlade R. Hrvatske. Deluje pa Zveza po statutu, ki vključuje zahteve društev — članov. Finančno podporo ima iz Sklada R. Hrvatske in deloma iz Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

Razposlali so svojo brošuro na precej slovenskih središč po svetu. Njihovo dosedanje izkustvo pa pove, da bo treba najbrž kar nekaj časa gojiti potrpežljivo vztrajnost, da se vzpostavijo pravi stiki in žive vezi s slovenskimi skupinami po svetu.

(nadaljevanje z 31. strani)

vice na volitvah igrali pomembno vlogo trije dejavniki: podaritev slovenskega državljanstva 165.000 ljudem z juga, 80.000 članska borčevska organizacija z njihovimi družinami in podkupljena občila.

Povprečna plača novinarja v Sloveniji je okoli 1000 mark, medtem pa Kučan-Drnovškovi **propagandisti** prejema **od 3000 do 4000 mark** mesečno. Vsako dejstvo so bombardirali, dokler ga niso spremenili v laž, iz laži pa delali resnico, da ne omenjam brezkončnih pohval Kučanovi in Drnovškovi politiki brez kritične analize njihovih preteklih zavezništev.

Minula sorazmerna blaginja se pripisuje nekdanjemu sistemu in se skoraj molči, da zanjo narod že plačuje. Nekritično se sprejema dejstvo, da je bila blaginja pridobljena z **goljufijo in prevaro**, kar se že maščuje. Slovenska življenjska raven bi morala biti enaka avstrijski, pa so bili Slovenci zaradi komunizma, kljub navidezni blaginji, vedno siromaki. Zakaj občila o tem molčijo?

● ZNAČAJ POSLANCEV

Večina neukih in politično nevednih ljudi je izbirala kandidate po njihovi popularnosti (ki so jo ustvarila občila), po značaju, po nastopu, po izgledu in še drugih **nepomembnih merilih**.

Govori se, da so za Kučana delali propagando celo nekateri župnijski sveti, da se je ženica izrazila, da (je glasovala za Kučana, ker da) ji je on dal pokojnino in ker so mu bila na televiziji stavljena neprijetna vprašanja. (Se ji je zasmilil?) Priljubljenost ali celo odvratnost politika je pri poslancu dejansko nepomembna, pomembno je njegovo **politično prepričanje**. To se po večini odraža v pripadnosti k stranki. Zato je v demokraciji pomembna pripadnost stranki, ne pa, kako zna politik vrzeti jezik in kako je lep.

● 45 LET LEVIČARSKE POLITIKE

Logika bi povprečnemu človeku narokovala, da **se** po dolgem enoumju **mora spremeniti smer** in vodstvo. Tudi obleka po stalni uporabi smrdi, po večnem pranju se pa strga. Da slovenski volilec ni prišel niti do tega uvida, je nezaslišano. Demokracija in strankarstvo se izboljšujeta predvsem z zamernjavami.

Kdor je prepričan, da komunizem ni odpovedal, mu **ni pomoči**. Dokaz je že v tem, da tudi prenovitelji ne marajo biti komunisti. Trdilo se je, da desnica nima preverjenih in znanih politikov. Obko naj bodo to, ko jim komunisti niso pustili do oblasti dolgih 45 let. Sicer pa, kako naj vemo, kakšni so, če jih ne preizkusimo?

Cvetko Falež — SLOVENEK, Ljubljana, 20. 2. 93.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevovedu Corso Italia, Vas pričakujemo v PALACE HOTELU***, najboljšem in največjem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — PH-PALACE HOTEL***, Corso Italia 63, I-34170 GORIZIA, tel. 0481 / 82 166, telex 461154 PAL GO I, fax 0481 / 31 658.

V večnem mestu Rimu pa Vam je na voljo HOTEL EMONA***, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — HOTEL EMONA***, Via Statilia 23, 00185 ROMA, tel. 06 / 7027827 / 70227911, fax 06 / 7028787. — Pričakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● Pri Rogaški Slatini PRODAJAMO staro hišo s 6 a zemljišča. Cena po dogovoru. — Informacije v Nemčiji po telefonu 0711 - 55 25 53.

● V Petrovčah pri Celju PRODAJAMO enostanovanjsko hišo v končni fazi izgradnje. Cena 150.000,— DEM. —

Informacije v Sloveniji (063) 21 230; informacije v Nemčiji (0711) 75 56 58.

● V Ledineku pri Lenartu na Štajerskem PRODAJAMO novo stanovanjsko hišo s 47 ari ohišnice. Kraj je oddaljen od mejnega prehoda Cmurek 7 km (zaradi odhoda v Ameriko). — Informacije na tel. v Nemčiji 0711 - 25 71 208.

● Župnijski urad Kranj PRODAJAMO v Kranju, v neposredni bližini centra hišo in vrt v izmeri 1100 m². — Informacije po tel. 064 / 222 422 ali pismeno na Župnijski urad Kranj, Tavčerjeva 39, 64000 Kranj, Slovenija.

**Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan**

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zneni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko: Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

„Ah, mojster,“ sanja dama na obisku pri slikarju v njegovi delavnici. „Ta čudovita krasota barv! Kako srečna bi bila, ko bi je lahko odnesla nekaj s seboj!“

„To srečo boste doživeli, saj sedite na moji paleti.“

Pogovor v cvetličarni.

„Ali so rože narejene umetno?“

„Naravno.“

„Naravno?“

„Ne, umetno.“

„Kako torej: naravno ali umetno?“

„Naravno, da umetno.“

Psihiater bolniku: „Že deset let vas zdravim proti občutkom krivde, pa se zaradi takšne malenkosti, ki ste mi jo povedali, še vedno počuti- te krivega. Tega bi vas moralo biti sram!“

Psihiater je pacienta preiskal in napisal diagnozo: „Obseden od dela.“ Da si je lahko plačal zdravljenje, je moral pacient poiskati še eno službo.

Kapitan podmornice je hotel preizkusiti posadko pri strojih in ji je zaukazal največjo hitrost. Potem je dal povelje, naj podmornico v hipu ustavijo. Ukaz so izpolnili.

Po zvočnikih jih je kapitan pohvalil: „Govori kapitan. Mornarji pri strojih ste nalogo odlično izvršili. Podmornico ste ustavili v 55 sekundah in 5 stotinkah.“

Nato se je zaslíšal po zvočnikih glas: „Govori glavni kuhar. Ko se je podmornica ustavila, so šli vaši zrezki in krompir kar naprej. Nocoj bo mrzla večerja.“

Potnik v vlaku je naročil za po kosilo jabolčno pito. Natakarkar mu je povedal, da je nimajo.

„Kaj,“ je šel potnik v zrak, „nimate sadne pite? Sem ena vaših najboljših strank: vsako leto organiziram za tisoče turistov izlete z vlakom.“

Na naslednji postaji je šel natakarkar kupit pito v postajno slaščičarno in jo potem nesel potniku na vlak: „Šef kuhinje je spekel tole sadno pito posebej za vas.“

„K vragu s pito!“ je zarohnel potnik. „Rajši sem jezen.“

V Las Vegasu, kjer so velike igralnice na srečo, se je tujcu približal neki moški in mu rekel: „Ali bi mi lahko dali 25 dolarjev? Brez prenočišča sem in že dva dni nisem jedel.“

„Kako naj vem, da ne boste tega denarja zaigrali?“ ga je ta vprašal.

„Ne bom ga. Denar za igranje imam že tu v žepu.“

Ko je v Sovjetski zvezi še vladala partija, je ruska delavska delegacija obiskala tovarno v Detroitu v ZDA.

Vodja delegacije je vprašal ameriškega delovodjo, koliko ur na teden dela ameriški delavec.

„Štirideset.“

„Pri nas pa po šestdeset.“

„V naši tovarni bi delavcev nikdar ne pripravili, da bi delali toliko ur. So namreč komunisti.“

Lovca sta začela drug proti drugemu pravdo.

Eden od njiju je vprašal svojega odvetnika, če ne bi bilo dobro poslati sodniku par jerebic.

„Bog ne daj! Ta sodnik je absolutno nepodkupljiv. Če to storiva, bova pravdo gotovo izgubila.“

Pravdo sta dobila. Lovec je povabil odvetnika na večerjo in se mu zahvalil za nasvet glede jerebic.

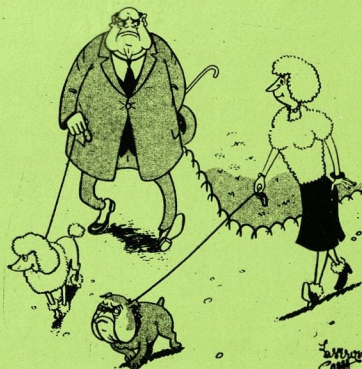
„Veste, jerebice sem sodniku vseeno poslal,“ je povedal odvetnik, „a ne v vašem imenu, ampak v imenu lovca, ki je potem pravdo izgubil.“

Niagarskim slapovom ne vzame- te prav nič njihove veličastnosti, če vanje pljunete. Nekateri ljudje so tako majhni, da njihove žalitve ne morejo niti užaliti.

Umrl je milijonar.

Vdovo so ljudje vprašali, koliko je zapustil.

„Vse,“ je rekla.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Žnidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.
(Tel. 0316 / 91 31 69 - 37).

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slov. pastoralni center, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 73 1 00 ali 05522 - 34 85-0).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/89/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon.
(Tel. (1) 42 53 64 43 - fax (1) 42 53 56 70).

Martin Retelj, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon (Tel. (1) 42 53 64 43).

Silvester Česnik, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon (Tel. (1) 42 53 64 43)

(maj—oktober: 10 rue de l'Égalité, 65100 Lourdes. Tel. 62 94 05 30).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 9 rue Saint Gorgon, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.
(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62. (Tel. 030 - 788 19 24,
telefax 030 - 788 33 39).

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62.

(Tel. 030 - 784 50 66).

Janez Pucelj, Oskarstr. 29, 4200 Oberhausen 11. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, Oskarstr. 29, 4200 Oberhausen 11. (Tel. 0208 -
64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Janez Modic, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Zupnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.
(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slov. dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137. (Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, Postfach 771, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), SLO-61001
Ljubljana, Poljanska 2, tel. 061 / 454 246; 132 075; faks 446 135